

RMK. I.

752

PAUCIPEDICIS A SACRAMENTIS. MODIA

dit.
450.

R.A.H.I.
452.

Teljes.

752

A
**SACRAMENTO-
MOK KI-SZOLGAL-
TATASANAK, AZ HAZA-
lok és Birák Meg-esküttetésének, és az
bűnből meg-térteknek Bé-vételének bizo-
nyos módgya és rendi;**

Melly mellé adattattak reggeli és estvéli szokot
Könyörgések-is, az Ecclesiának közön-
séges hasznára.

*Unus ex libellis Johannis T. kis-Sallami
Compos. p. 1.*

It 36

44.
Lucius Christi omni
Quando placet Christo e manu illiusque ipso.

Nyomtattatott V A R A D O N,
SZENCI KERTESZ ABRAHAM által,
1 6 4 3 Esztendőben.

Amel 1837. — 194 gundis

1. Corinth. 1. v. 10.

Precor autem vos, Fratres, per nomen Domini nostri Jesu Christi, ut idem loquamini omnes, & non sint inter vos dissidia, sed sitis coagmentati eadem mente & eadem sententia.

1771

P R Æ F A T I O.

IN Sacramentorum administratione, verbi Dei Ministri; quòd non omnes eadem utuntur methodo, nihil hoc ipso illis, aut Sacramentis derogatur, servantur dummodò sua Sacramentis integritas, usus, authoritasq;: modus enim externaq; forma rem ipsam non variant. Præstat tamen, si, unius ejusdemq; fidei & professionis, externi quoq; ritus ac ceremonie statæ sint certæq; cum propter imperitam plebem, quæ variis modis variè distrahitur, tum propter neophytos Ecclesiastas, ne, propter insuetos & inusitados ~~ritus~~ ^{ritus}, prorsus exotici videantur, aut sibi-ritus ipsis plurimum placentes.

Evangelistæ quidem, in texendâ Christi Domini historiâ, ordinem non eundem ubiq; sequuntur: Sed quum illi theodidacti sint, nec quicquam, neq; secus, quàm quod, Spiritus sanctus, & prout, illis suggestit, scripserint; eximuntur hominum judicio, nobis verò nihil aliud, quàm quod infirmos ædificat, suadent. Rituum autem vaga varietas tantum ædifi-

cat, quantū Catechesium; Quemadmodum namq̃,
si, pro numero nostrum variant Catecheses, non edi-
ficabimus, sed distrahemus, imò confundemus dis-
centium ingenia; Ita rituum & ceremoniarum confusa
diversitas, nullius usus, & nonnisi ataxian redolet.

Placuit ergò de quibusdam ritibus; Administra-
tione nempe Sacramentorum, personarumq̃ matri-
monium contrahentium, officialiumq̃ juramento,
pœnitentium item & conversorum in societatem Ec-
clesiæ receptione, concepta verba, certamq̃ præscribe-
re methodum, saltem in gratiam neophytorum Ec-
clesiastarum.

Definitionibus in Sacramentorum descriptione,
non ita strictis utimur, prout Scholæ, Logicorumq̃
præscriptiones desiderarent; Sed conformatis duntaxat
ad erudiendam infirmam plebem.

Domine JESU Christe, tuam largire gratiam, la-
borantibus in edificando corpore tuo illo mystico, quod
Ecclesia est, tuo ipsius pretioso sanguine redempta.

GEORGIUS PAXI,
Ecclesiastes Petro-P.
Kerskeméhini.

A SZ. KÖRÖSZT SEGRÓL.

KEZDŐ BESZED.

Atyának, és Fiúnak, és Szent Lélek Istennek ne-
vében, légyen a' mi mostani segedelmünk,
AMEN.

AZ UR JESUS CHRISTUSNAK parantsolattya, és az A-
nyaszentedgyháznak jó rend tartása szerént, mi-
nek előtte ez kised gyermekek (ha ketten vagy
többen lesznek a' gyermekek, gyermekeket kell
mondani) az Istennek frigyében, és a' hivek sere-
gében, a' szent Kereszttség által, mint edgy újon-
nan † bé-vennénk és erősiténénk, értsük-meg elsőben;

Mi légyen a' szent Kőrösztség,

Kitsoda szerzette azt, és,

Mitsoda annak vége és használ.

A' nagy kegyelmű szent Isten, látván az emberi nemzetnek
gyarloságát az eſetben, ígérte tén * az ő Sz. Fia felől, ki által
az eſetből és kárhozatból a' hiveket fel-vőtte.

Melly ő ígérete az emberek között hogy nagyobb hitelt ven-
ne, látható és külső jegyeckel meg-petsélté azt Isten; az O Te-
stamentumban a' Környűlmetélkedéssel, és a' Husvéti bárány
meg-ételével, az Új Testamentumban pedig a' szent Kőrösz-
séggel és az Urnak Vatsorájával.

Azért a' szent Kőrösztség nem egyéb, hanem az Istennek,
szerelmes szent Fiában, az idvőző Ur JESUS CHRISTUSBAN,
szent Lelkének általa hozzánk nyújtott jó kedvének, és velünk
kötöt frigyének látható bizonyos jegye, és petséttye: melly-
ben, miképpen hogy a' kőröszőlőkőző személy meg-mosogat-

Matth. 28.
1. Cor. 1.

Infantes,
per Bapti-
simum in
foedus Dei,
& gremiū
Ecclesiæ

quasi novi-
ter recipi,
dicuntur:

reipsa enim
in eo sunt,
licet careāt

signisexter-
nis, sui, in
foedere Dei

Ecclesiæq̃;
gremio, ex-
istentis, an-
tequam ba-
ptizentur.

† Act. 2.

v. 38. 39.

* Gen. 3. 15.

Gal. 4. v. 4. 5

Rom. 4. v. 11.

1. Pet. 1. v.

2. 3.

tatik vizzel, acképpen az Atya Isten, szent Fiának, az Ur JESUS Christusnak drága vérével mosla, és tisztítja meg az ő hiveit mindennemű bűnökből és fogyatkozásokból, és miképpen hogy a' körösztlődő személy új nével ajándékoztatik meg a' Sz. Körösztségben, úgy az Atya Isten, Sz. Fiában, Sz. Lelkének általa újjá szüli az ő hiveit, és az örök életre magának el-petséli.

Matth. 3. 11.

Matth. 28.

v. 19.

Marc. 16.

v. 15. 16.

Szörzötte pedig és parantsolta a' szent Körösztséget önnön maga az Ur JESUS Christus: Mert noha Körösztlő szent János kezdé el a' Jordán vize mellett a' körösztlést, de ő abban nem szerző ok volt, hanem csak ki-szolgáltató eszköz, a' mint önnön maga szent Máthe Evangeliomi könyvének harmadik részében vallást téfzen felőle, mondván: *En jollehet körösztllek titeket vizzel, a' bűnből való meg-térésre, de a' ki én utánam jön, erősebb az én nálamnál, a' kinek, nem vagyok méltó, hogy saruját viseljem. Az körösztlőt titeket szent Léleccel és tűzzel.* Es, a' mint emlitém, az élő Istennek velünk kötött frigyének látható petséte és jegye a' szent körösztség; melly frigyben azt fogadgya Isten a' körösztlődő személynek, hogy őtet kedvében és kegyelmében bé-vészi, az Ur JESUS Christusért minden bűneit megbotsáttya, és míg él, az Anyaszentedgyháznak társaságában meg-tartya, holtá után pedig az örök életnek boldogságával meg-is koronázza.

Tit. 3. v. 5.

Hebr. 8. v.

10. 11.

1. Pet. 3. 21.

De viszontag a' körösztlődő személy-is arra kóti magát: hogy egyedül azt az Istent féli és tiszteli, a' kinek nevében meg-körösztlődik, és soha semminemű igyében el nem szakad attul, hanem hűségesen hartzol és vitézkedik, annak tiszteleti mellett, a' Sathán ellen, e' tsalárd világ, és maga testi gonosz kívánságának ellene.

Hafzna azért a' szent Körösztségnek ez: hogy a' ki meg-körösztlődött, fájáttya immár az, az Istennek, és, nem idegene, mint a' pogányok, azért meg-áldgya azt, örzi és oltalmazza, míg e' világon él; ez élet után pedig az örök életnek el-hervadhatatlan koronájával meg-is koronázza.

Továb-

Továbbá, a' szent Körösztség szakaszt el bennünk a' Sidóktul és a' Pogányoktul, kik a' szent Körösztséget nem vészik, sőt meg-vetik, és a' szent Körösztség az mi újonnan való születésünknek, és bűnünk bocsánattyának bizonyos petséttye és zálogos jegye.

Az Új-kereszttyének a' kisdéd gyermekeket meg nem keresztelik, hanem az öregeket, kik nyelvel-is vallást tudnak a' Christusról tenni, de mi meg-vettyük az ő goromba értelmeket, és a' kisdédek is meg-körösztllyük, e' következendő okokra nézve:

I. Mert Isten az ő kegyelmében és frigyében szintén úgy bévőtte a' kisdédek is, mint szintén az öregeket: meg-tetzi ez Abrahámmal kötött frigyéből ő Felsőgének, mert azt mondá Isten Abrahámnak a' frigy-kötésnek idején: *Abrahám, az én frigyem te közötted lesz, és a' te magod között te utánad.* Ha azért Isten az ő kegyelméből és frigyéből ki nem rekesztette a' kisdédek, ki merné ő tőlök meg-tiltani az ő frigyének jegyét és petséttyét; holott csak e' világi mód szerént-is, valamely embernek a' Tsászár levelét oda adgyák, a' mellett a' petsétet-is oda adgyák.

II. Az O Testamentumbéli hivek, a' nyoltzad napi gyermekeket metélték környül, a' környülmetélkedés helyében szállott pedig az Új Testamentumbéli hivek közzé a' szent Körösztség, ha azért az O Testamentumbéli hivek, kisdéd korokban, felvehették a' környülmetélkedést, sőckal inkább fel-vehetik az Új Testamentumbéli hivek, kisdéd korokban a' szent Körösztséget: mert szabadosak ő náloknál.

III. Az Apostolok egész háznépét-is kereszteltenek meg, ki tsint, nagyot, valakik a' házhoz tartoztanak, nekünk pedig az Apostolokat kell követnünk; Meg-körösztllyük azért a' kisdédek is.

De néktek, kik e' kisdéd gyermeknek atya és anyja vattok, fő tisztelet az: hogy erre a' gyermekre szorgalmas gondot viselletek. Ha Isten ő néki meg-engedi azt az időt érni, az mellyben

mellyben az jó és a' gonosz között választ tud tenni, meg-emle-
keztetsétek arra, hogy a' szent Körösztséget fel-vőtte, melly ál-
tal az Istennek számára ki-választatott a' Szentek közzé, e' vilá-
gi pogányok és hitetlenek közzül, azért tellyes életét a' nagy
Istennek szentellye, annak parantsolatit őrizze, azt fellye, tisz-
tellye, józan, kegyes, és igaz életet élvén. Így lehetnek igaz kő-
rösztyén atyák és anyák.

De, hogy a' kegyelmes Ur Isten, e' kisdéd gyermeket kedvé-
ben és kegyelmében bé-vegye, szent Fia vérével meg-mossa és
tisztítsa, és szent Lelkével az örök életre el-petsétellye, az igaz
hitben nevellye, végig meg-tartsa, és ez élet után meg-boldo-
gítsa: imádkozzunk és mondgyuk:

Mi Atyánk ki vagy menny: &c.

Ezek után meg-kérdgye a' Prædikátor, ki lészén a' gyermek-
nek neve? és tartasla ofztán a' vizre a' gyermek fejét f-mondgya:
Az Ur Jesus Christus el-küldvén az Apostolokat e' széles világra,
meg-hagyá nekik, hogy prædikállyák az Evangeliomot min-
den teremtet állatnak, meg-körösztyélvén őket Atyának, és
Fiunak, és a' szent Léleknek nevében.

En-is azért, az én édes Idvőzitómnek, az Ur Jesus Chri-
stusnak méltatlan szolgája, körösztyöllek tégedet (János) Atyá-
nak, Fiunak, és a' szent Léleknek nevében; hirdetvén bűnöd
botsánátyát, ecképpen miképpen én általam meg-mosogat-
tattál a' vízzel. Mert a' ki hiszen és meg-kerefsztyelkedik, idvő-
zül, a' ki pedig nem hiszen, el-kárhozik.

Aldás a' Gyermekre.

Az Atya mindenható Ur Isten szerelmes szent Fiában az id-
vőzitó Ur Jesus Christusban, szent Lelkének általa, végyen
tégedet kedvében és kegyelmében, éltesen és tartson-meg, az
Anyaszentedgyháznak társaságában holtod napjáig; holtod
után pedig, az örök életnek el-hervadhatatlan koronájával ko-
ronázzon-meg. Amen.

Az öre-

Az öregeket, kik, Sidók vagy pogányok vóltanak, de a' ke-
refztyén hitre hajlottanak, addig meg nem kell körösztyólni,
mig a' Mi-Atyánkat, Hiszek edgy Istent, Tiz parantsolatot, az
szent Körösztséget mitsoda? és az Urnak Vatsoráját, meg nem
tanulják; hogy értelmek lévén a' kerefsztyéni hitről, igen szé-
pen vallást tudgyanak tenni.

A' körösztséggör az Hiszek edgy Istennek minden articulu-
sira meg kell kérdeni őket ilyen formán.

Hiszé az edgy élő Istenben, menynek és földnek teremto-
jében, és az ő állat szerént való edgy szülőt Fiában, az Ur Je-
sus Christusban, ki a' szűz Máriától születet, Pontius Pilátus
alat szenvedet, meg-hólt és el-temettetet, harmad napon fel-
támadot, és fel-ment mennyégben, &c. Hiszé a' szent Lélek-
ben? Hiszedé az Anyaszentedgyház tanítását, és a' Szentek
edgyességet, bűnöd botsánátyát, testednek fel-támadását, f-az
örök életet? Felelet; hiszem.

E' szép vallás tétel után fel-veszedé immár a' körösztsé-
get? Felelet; Fel-vészem.

Körösztyöllek tehát én-is tégedet István (vagy a' kinek akar-
ja ő hogy körösztyöltesék) Atyának, &c. Oda fel meg vagyon *Pag. 4.*

B E N E D I C T I O.

Az Ur Jesus Christus, a' kinek hatalmában vagyon a' szent
Lélekkal és rúzzel való körösztyölés, szüllyön újjá tégedet az ő
szent Lelke által, és a' melly igaz hitet szivedben plántált, ne-
vellye és tartsa-meg azt. Teremthesseled annak idvősséges gyü-
möltsét, és juthass-bé holtod után az örök életben. *Matth. 8.*

AZ UR VATSORAROL.

KEZDŐ BESZED.

Christus Jesusnak drága szent vérével meg-váltatott hivek,
minek előtte az Ur Vatsorában, a' kenyérrel és borral eg-
gyút, a' mi éretünk meg-feszítettet Ur Jesus Christusnak

B

szent

szent testét és vérét vennétek, lelketek idvőtségére és örök életetekre szükség elsőben igaz értelmet vennétek.

Az Ur Vatsoráról; Mitsoda az?

és Miért kell azzal élnetek?

A' mi az Ur Vatsorát illeti, nem egyéb, hanem az Új Testamentumnak második Sacramentuma, mellyben az Ur Jesus Christus szent szerzése és parantsolattya szerént, az ige által meg-szenteltetett kenyeret és bort, vészik a' Prædikátortul a' hívek, és meg-észik a' kenyeret, meg-iszszák a' bort, az Ur Jesus Christus halálának emlekezetire, ő szent Főlségével való edgyefüléseknek, és bűnök botsánattyának, és örök életeteknek meg-petsétlésére és erős bizonyosságára.

Psal. 118. 22. A' szent Lélek Isten Christus Urunkat az írásban szegélet kőnek nevezi, nem azért csak, hogy miképpen mind a' két kő falakat omlástul és romlástul a' szegélet kő azok ellen, a' kik azok *Mat. 21. 42.* mellett járnak, kelnek, erőssen őrzik és oltalmazza, azonképpen *Act. 4. v. 11.* ő Főlsége-is mind a' két Testamentum alatt való választott szenteket magához kaptsolván, szárnyai alatt tartja és oltalmazza: *1. Pet. 2. v. 6.* *Joh. 10. 28.* *1. Cor. 12.* hanem azért-is, hogy miképpen eredetet mind a' két kő falak a' szegélet kőtől vésznek, úgy mind a' két Testamentum, és azoknak Sacramentumi-is, ő Főlségétől vésznek csak eredetet, és nem mástul; azért nevezi Malachiás ő szent Főlségét *Mal. 3. v. 1.* *Angelus fæderis*nek, Frigy kötés Angyalának. Azért e' Sacramentumnak fő szerzője, nem teremtet állat; hanem a' teremtető Istennek természet szerént való Fia, az idvőzítő Ur Jesus Christus, nem *Matth. 26. v. 26.* hogy a' nélkül minket az ő kegyelmében nem részeltethetne, és, az mi ő Főlségéhez való engedelmeségünkben kételkednék; *Causa eff.* *Cæna Domini Christi.* hanem nézte ebben-is a' mi erőtlenségünket és kéfedelmességünket, kik még az Istennek ígéretit-is bizonyos jelek és jegek alatt vészük.

Azért kellett még az Evangeliumot-is tsuda tételeckel erősíteni ő Főlségének, hogy inkább el-hihesse a' gyarló emberi nemzet;

nemzet; Hogy azért szent ígéretit; kegyelme felől, el-hidgyúk, és a' mi idvőségünket báno pokolbéli ellenség ellen legyen mivel magunkat bátoritanunk; és e' mellet, fogadásunkról meg-emlekezvén, az ő szent parantsolatinak útiban nagy engedelmével járjunk, zálagul és petsétül hatta köztünk e' szent Vatsorát, a' Sz. Kőrősztség mellett édes idvőztünk; mellyet akkor köz kenyérből és köz borból szőrzött, nem ostyából, sem vizes borból.

Ez szent Sacramentumban a' kenyérrel és borral edgyüt, a' meg feszítetett Christus Jesusnak testét és vérét állat szerént, vészszük, eszszük és iszszuk, mert a' miképpen kezünk és szánk, a' kenyeret és bort nem gondolattal, és csak rébzésképpen vészszük, hanem ugyan állatos valósággal; így minden bizonynal lelkünk, az igaz hit által, állat szerént, nem rébzésképpen vészszük az Ur Christus szent testét, vérét.

Az atyafiak-is, a' kiktől a' hit dolgaiban el-váltunk, és külön kenyétre állottunk, ugyan ezent tanitványok, mert ők-is halálban vitattyák, és torkok reketteig kiáltják, hogy az Ur Vatsorában a' Christus testét és vérét állat szerént ésszik, iszszák, de igen különbözö értelemmel mi tőlünk; Holott a' Pápisták azt mondják, hogy az ostyának állatos valósága, mihelyen az ige reá mondatik, el-változik Christus testévé, és a' bornak-is állattya Christus vérévé, csak színek marad-meg: Ez-is azért; hogy ne irtozzunk a' Christus testétől és vértől, és, hogy látván a' kenyér és bor színét a' Christus testén vérén, eszünkben jutna, hogy miképpen a' kenyér és bor fő tápláló eledeli a' mi testünknek, úgy lelkünket csak a' Christus teste és vére táplálja az örök életre.

Ettől az értelemtől szörnyűdnek a' Lutheristák, és azt tanitványok, hogy mind állattya s-mind színe meg-marad a' kenyérnek és bornak, az Ur Vatsorában, hanem a' Christus teste, vére, *In, Cum, Sub,* benne, vélek, állattok, vagyon a' kenyérnek és bornak, mihelyen az igével meg-szenteltetnek, mert külön-

ben sem vehetnek a' Christus valóságos testét és véré.) (

Mi mind a' két értelmet meg-vetettük, és noha erőssen hánnyák, az Isten hatalma által, lehetséges voltát a' Pápiák annak, hogy Christus testvé és vérévé vályék a' kenyér és bor, holott e' világot semmiből teremthette, az Ááron száraz veszfzejét meg-gyümölsőfithette, Cánában a' vizet édes borra változtathatta, az Illyésáldozatjában a' vizet meg égethette Isten: Mi mindazáltal ellenkezni mondgyuk a' Christus szerzésével ezt az ő értelmeket, mert mikor Christus Urunk az Ur Vatsorát szerzette, kenyeret és bort adot tanítványinak, és azt ették, itták, (nem a' Christus testét véré) testi szájockal; azért tsak meg-gondolni-is, nem hogy még ki-mondani, és e' világgal lélek vesztése alatt el-hitetni, hogy a' Sz. Szűz véréből lőit Christus testvé vérévé vályék az Ur Vatsorában a' kenyér és bor, merő oktalanság és undok képtelenség.

Hatalmas ugyan az Isten, és mind ő tselekedte a' meg-nevezet tsudákat, de az ő végetlen hatalma ilyen szörnyű képtelenségre nem ereszkedik, holot minden változás és tűnés nélkül részeltetheti hieit szent Fia testében, vérében, most-is szintén úgy mint a' régi időben. Es ha a' szent Atyák ehették a' lelki eledelt, és ihatták a' lelki italt, még annak előtte hogy Urunk meg-testesült, a' meg-jobbitás idejében nem ehetnejük és nem ihatnájuké mi?

Az Lutheristák értelme-is tsak bolyog, és illetlen, mert még a' Capernaitáknak meg-mondotta Urunk, hogy a' lélek az, a' melly meg-elevenit, a' test nem használ semmit: Az belzéd a' mellyet én szollok néktek lélek és élet.

Igaz valósággal és állat szerént veszfzük, eszfzük, és iszfzük, az Ur Jesus Christusnak a' kőősztfán függőt szent testét, véré, az Ur Vatsorában, de nem e' bűdős kézzel, szájal, mint hogy nem-is annak táplálására rendeltet, hanem igaz hittel, és noha a' menyben vagyon ő Főlsége, az Atya Isten jobján ülven, mindazáltal az Ur Vatsorában jelen vagyon, és úgy el-éri hitünk

tünk, mint a' régieké, mikor még nem-is vőlt az ő teste és vére, hanem tsak ígéletben.

Ehez azért igaz hittel járullyon mindenitek, mert ha a' lakodalomnak gazdája méltatlannak ítélte házában lakodalmi ruha nélkül a' vendéget, sőt kezeit és lábait őszve kötőztetvén ki-vettette a' külső ferétségre, a' siráfra, riváfra, és fog tsokor-gatására; Es ha Artaxerxes udvarában senki barfony kőntős nélkül bé nem eresztet, itt-is a' hitetlen ember kárhozatot nem idvőtséget véssen magának; azért int bennünket szent Pál, hogy jól meg-probállyuk magunkat, és úgy együnk a' kenyérből, úgy igyünk a' pohárból.

De mint próbállyuk-meg magunkat?

F. Fz a' lelki mustra és proba:

I. Minden magunk szerént való igazságunk kevély őltőzetit le kell vetnünk, nem külömben mint Mofés és Josue farujokat hogy le-veték a' szent helyen, és nagy alázatossan a' bűnösök közzé szamlálnunk kell magunkat a' Publicánussal.

II. Meg kell gyonnunk, és vallanunk bűneinket, nem a' Confessor füleiben, hanem tulajdon a' szent Ur Istennek: mint a' tekozlo fiu az ő atyának hogy meg-vallá bűneit.

III. Sirnunk és keserven kell bānkodnunk bűneinken, mint a' szent Péter melly igen sirt és bānkodot.

IV. Az Isten irgalmával magunkat élegervén, mint a' szent Dávid, bűneink bōtsánattyát nagy ohajtással kell kérnünk, és hogy többé a' bűnben nem, hanem új és szent életben élünk, állandó és igaz szándékkal kell arra tőrekednünk, a' mint szent Pál és minden bűnőkből ki-tért szentek tselekedtek. Ha ki ezeket magadban fel-találhatod, ennek e' szent lakodalomnak méltó vendége lehetsz.

De ellenben a' ki maga igazságát hánnya, mint a' Pharisaus, és bűneiben meg-keményedvén ugyan kérkedik azockal, és hizelkedik magának azokban, ha nem tudom menyiszer élne-is ezzel, el-vész és kārhozik mint Cain és Judás; Mert a' ki

Panis & vinum vulgari erat, qualia debent esse hodie quoque. Et revera ridiculi sunt Papiste, qui contempto pane vulgari, libenter utuntur vino vulgari.
1. Cor. 3. 4.
Heb. 9. 10.

Joh. 6. 63.

*Heb. 9. 24.
& 12. v. 2.
1. Pet. 3. 22.*

1. Cor. 11. v. 27. 28.

*1. Joh. 1. 9.
Luc. 15.*

eszik és iszik méltatlanul, kárhozatot eszik magának, hogy meg nem bõtsülly az Urnak testét.

Azért innén tiltatnak a' nyilván valo bûnösök; paráznák, gyilkosok, bálványozók, hiti-hagyattak, harag tartók, részegesek, tobzodók, kiknek hafok istenek, mind addig-is valamig meg nem igazitnyak magokat, és poenitentia tartás nélkül ördög országában hevernek. Tiltatnak a' gyermekek-is, mert magokat meg nem tudgyák próbálni, sem ennek méltóságát meg nem tudgyák gondolni. Tiltatnak az eszekben meg tébolyodtak, mert ők-is igaz ítéletet ez nagy szentség felől nem tehetnek. Tiltatnak az igen el-nehezedet betegek-is, a' kik szavoktul el-fogattak, és kinyokban sem ez, sem a' más világhoz nem tudnak.

Aug. hom. in Joh. 59. Vétkeznek azért azok, a' kik olyanoknak-is szájokban tolyák az osztát, kik többire meg-is hóltak, és szájokban fogok közöt viszik az sirban az osztát.

Judas pa-nem Domini accepit, ceteri pa-nem Dominum. Vajha poenitentia tartás és igaz hit nélkül idvõség adható volna az Ur Vatsora, bizony a' Judás idvõzült volna, mert õ ugyan magátul Christus Urunktul vőtte vala föl; de ördög szállá szívére érte, mert nem vala hiti Christusban.

Hát miért kell az Ur Vatsorával élnünk?

Azért, hogy ezzel meg-mutassuk azt, hogy mi-is az Isten frigyében vagyunk, és részesei Istennek az Ur Jesus Christusban az emberi nemhez való kegyelmében, miképpen azért az O Testamentumban veszni kellett annak, a' ki meg-vetette a' szent

Adulti nepe, qui per contemptum negligunt usum C. D. Joh. 6. 53. környülmetéledést, így veszedelem fiaí és leányi azok, a' kik az Ur Vatsorával nem élnek, (mert nem eszik azok az Ur Jesus Christus szent testét, és nem iszják szent vérét; azt mondgya pedig az Ur: Bizony bizony mondom néktek, ha nem eszitek az embernek Fiának testét, és nem ijandgyátok az õ vérét, nem leszen élet ti bennetek.) Es azzal mutattyák-meg, hogy sem az Istent, sem az õ drága kegyelmét nem veszik, nem kedvellik. De azzal mentik magokat, hogy neheztelnek olly

emberre

emberre, és azért nem élhetnek az Ur Vatsorával. De ez nem mentség, hanem kárhoztato ítélet, és akkor mondunc sententiát fejünkre, mikor így mentegettyük magunkat, mert hagyva vagyon Urunktul, hogy míg edgy úton, vagyunk ellenségünkkel, addig békélyünk meg véle hamar.

II. Kell az Ur Vatsorával élnünk a' végre, hogy meg bizo- *Matt. 5. 25.* nyitsuk Istenünkhöz engedelmeiségünket, és meg-mutassuk azt, hogy készek vagyunk a' mi érettségünk meg-feszítetét Ur Jesus Christusért, a' kinek szent testével és vérével e' szent Vatsorában részesülünk, a' testnek minden gonosz tselekedetét el-hadni, és az õ nagy neve ditsiretíre, szent és ártatlan életet élni, felebarátunkal mint azon edgy Christus tagjaival, a' kinek mi-is igaz hiveinek és tagjainak akarunk ísmértetni, nagy békeségben és szeretetenben lenni; Mellyre segéllyen mindnyájunkat az Atya, Fiu, szent Lélek, Amen.

[Szálljon-le a' Prædikátor a' prædikállo székéből, hogy ezeket el-olvasza, és az oltárhoz, avagy a' szent asztalhoz járullyon, a' holot megint kezdgye-el a' beszédet, és mondgya: Christus Jesus vérével meg-szenteltetett hitek, meg-értétek mi légyen az Ur Vatsora, és miért kell azzal élnetek.]

Hallyátok-meg immár az ígéket-is, mellyekkel Christus Urunk az Ur Vatsorát szerzette. Meg-irták azokat a' szent Máthe, szent Márk, és szent Lukás Evangelisták, de bővebben szent Pál I. Cor. II. így szolván:

[Azonban a' kenyeret kezében vegye a' Prædikátor.] En az Uról vőttem, mellyet néktek-is adtam. Az Ur Jesus azon étszaka, mellyen el-árultaték, vevé a' kenyeret, és hálákat adván, meg-szegé és monda: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, mely ti érettetek meg-tőretik, ezt tselekedgyétek az én emlekezétemre.

[Tegye-le a' kenyeret a' Prædikátor, és a' pohárt föl-vén mondgya.]

Hasonlóképpen a' pohárt-is, minek utánna vatsorált volna,

ezt

Or. Jandrudu a Cathedra.

Coram altari loquendum.

NB.

Novum Te-
stamentum
quid sit, di-
sce ex Apo-
stolo, Hebr.
8. v. 12.

ezt mondván: E' pohár amaz Uj Testamentum az én vérem által, ezt tselekedgyétek, valamenyiszer iszszátok, az én emlékezetemre, valamenyiszer eszitek pedig e' kenyeret, és iszszátok e' pohárt az Urnak halálát hirdesétek, miglen el-jő.

Ezek után imádkozzék, mondván: *Mi Atyánk, &c.*

[Színtén elég a' Mi Atyánk, az Ur Vatsorának könyörgés által meg-szenteltetésére, és nem-is kell más hosszú könyörgéseffel, a' nagy Ecclesiákban kiváltképpen akkor az időt tölteni, mikor Ur Vatsorát szolgált ember.]

[Az igével és könyörgéssel meg-szenteltetet kenyeret és pohárt tegye-le a' Prædikátor az asztalra, és esék térdre közel az asztalhoz nagy alázatosan, és gyönnya-meg maga és az egész nép gyarloságát, e' következő könyörgésben.]

2. Cor. 1. v. 3.

O Rók Atya mindenható Ur Isten, minden irgalmaságnak Atya és vigasztalásnak Istene, vallást tészünk mi tenéked mint édes Atyánk; vagyunk bűnösök te szent Főlséged előtt, gondolatunkban, szónkban, szándékunkban, látásunkban, hallásunkban, hitünket gyakran hamisan mondásunkban, szent igédet szeretettel nem halgatásunkban, szent parantsolatidat meg nem tartásunkban, és tellyes meg-romlott természetünkben. Bizony méltók volnánk a' mi titkos és nyilván való fok bűneinkért az örök kárhozatra és pokolra, ha te szent Főlséged ingyen való jó vóltából és kegyelméből elől nem vót volna, és mostan-is szent Lelkével nem táplálna. Bizunk azért a' te véghetetlen és nagy irgalmaságodban, hogy minékünk minden bűneinket a' Christusért meg-botsátod, és részesítesz mind azokban, kiket a' te szeut Fiad vére hullásával és halálával hivednek készítettél; Mellynek erős bizonyága e' drágalatos szent Vatsora, kiben szent Fia teste és vére adatatik minékünk lelki eledetünkre, hogy igaz hit által edgyesülven ő véle, részesüllyünk minden te javaidban.

Engedgyed azért oh mi édes Atyánk, hogy ez szent és idvősféges

féges lakodalomnak méltó és igaz vendégi lehessünk, szentséges szándékkal és jó lelki-ismérettel, s-igaz hittel a' te szent Fiad testét véret, s-annak minden drága hasznait vehessük-el, éppen ő szent Főlségét magunkhoz kaptsolhaslunk, hogy így ez jelen való életben az örök idvőség sengéjét el-vévén, holtunk után a' boldog ditsóságnak gyönyörű szépségében vég nélkül élhessünk, és a' szent Angyalokkal, Prophetákkal, Pátriárkákkal, és minden hiveddel te szent Főlségedet, az Ur Jesus Christussal, és a' szent Lélekkal egyetemben ditsóithessük, magasztalhaslunk. Amen. *Mi Atyánk, &c.*

CONFESSIO PARTICULARIS.

K Ellyen-fel térdéről a' Prædikátor, és fön álva kérdezze az egész gyülekezetet, a' következő kérdések szerént mondván: Ugy vagyon Keresztyének, hogy én semmit a' ti hitetekben nem kételkedem, de még-is hogy maga szerént való válás-tétele kinek kinek nyilván légyen, ez következő kérdésimre felellyen minden maga szerént, és azt mondgya, hiszem és vallom.

I. Hisziteké, hogy ha az Isten, az ő igaz itéleti szerént akar na veleték tselekedni, méltók volnátok az ő nagy haragjára, és az örök kárhozatra? Felelet: Hiszem.

Hiszem én-is és vallom, mert szent Pál mondgya, *Rom. 3.* Mert mindenek vétkeztenek, és az Isten ditsóságát el-maradtanak. Es természet szerént haragnak fiaik vagyunk, *Eph. 2. 3.*

II. Hisziteké, hogy már meg-szabadított titeket a' kegyelmes Ur Isten a' bűntől és kárhozattul, de nem a' ti méltoságtokért, hanem a' Jesus Christusnak érdeméért? F. Hiszem.

En-is hiszem és vallom: Mert Sz. Pál mondgya azt-is, hogy hitből meg igazulván békeségünk vagyon Istennél, a' mi Urunk Jesus Christusban, *Rom. 5. 1. Joh. 1.* Es az Isten Fiának a' Jesus Christusnak vére mosogat-meg minket minden bűneinkből.

III. Hisziteké, hogy e' világból való ki-mulástok után, leketeket Isten kezéhez vészi, és szent Fia itéletre való el-jövere-lére.

lére testeteket a' föld porából fel-ferkentvén, ismét lelkeceket edgyesíti, és bé-vízen testestül lelkestül az örök életnek boldogságában, F. Hiszem.

En-is hiszem és vallom, mert szent Jánosnál önnön maga mondgya idvőzítőnk, *Joh. 11.* En vagyok a' fel-támadás; Es ismét *cap. 6. v. 40.* Ez pedig annak akarattya a' ki engemet el-botsátot, hogy minden a' ki láttya a' Fiut, és hiszen abban, legyen örök élete, én pedig fel-támasztom az utolsó napon.

N Ez szép vallás tételtek után hirdetem én-is immár az én Uramnak az Ur Jésus Christusnak képében bűnötök bocsánatját, Istennek kegyelmét, és buzgo nagy szerelmét, mert életre eskűszik Ezechielnél 33 Isten; hogy nem akarja a' bűnös embernek halálát, hanem hogy meg-térjen és éllyen, & *cap. 18.*

A' kinek azért jó készületi vagyon járullyon e' Sz. Vatsorához. Szolgaltassa immár az Ur Vatsorát a' Præd.

El-végezvén az Ur Vatsorája szolgáltatását, térdre esék a' Prædikátor, és ugy adgyon hálát Istennek, mondván:

N Köszönnyük-meg K. a' jó Istennek, hogy minket méltoztatott az ő szent Fiától szereztetet szent lakodalomra; az Ur Vatsorájával való élésre, és mondgyuk:

E örök mindenható felséges Atya Ur Isten, mi Urunk Jésus Christusnak ditsőséges szent Atyya, hálákat adunk mi te szent Felségednek mint kegyelmes Istenünknek és édes Atyáknak, hogy minket el-vesztet szegény bűnösöket a' kárhozatban nem hagyál, hanem ingyen való kegyelmességedből rajtunk könyörűlvén, értünk szent Fiadat e' világra bocsátad, hogy minket minden bűneinkből az ő drágalatos Sz. vérével meg-tisztítana, és szent érdemével nekünk örök életet adna. Mellynek bizonyására szerzed minékünk e' drágalatos szent Vatsorát; Engedgyed azért mi kegyelmes Atyánk és Istenünk, hogy ezzel való élésünk legyen nekünk idvőségünkre és örök életünkre, és ez által a' mi Urunk Jésus Christussal edgy *Eph. 5. v. 30.* testé, vérré lévén, mi magunkat tenéked tellyességgel ugy szentelhesük,

telhessük, hogy ő mi fejünk lévén birjon minket mint ő tagjait, és igazgasson minden jóra, hogy a' testnek, e' világnak, és az ördögnek többé mi rajtunk ne legyen semmi hatalma, hanem tenéked tellyes minden életünkben, jó lelki-isméretben, és fegyhetetlen szent életben szolgálhasunk, mikor pedig lelkünk testünktől el-válik, hathasunk-bé a' te ditsőséges szent országodban, holott vég nélkül való örömben tégedet szent Fiaddal és szent Lelkiddel ditsérhesünk és fel-magasztalhasunk. Amen. *Mi Atyánk, &c.*

Ecképpen immár az Ur Jésus Christus szent testével és vérével edgyesűlvén e' szent Sacramentumban, életeteknek minden napjaiban istenes, szent életet éllyetek, a' bűnt bennetek öldöklýetek, és ez hitben tökéletesen meg-maradgyatok.

Hiszek edgy Istenben, &c.

Meg-áldgyon titeket az Atya mindenható Ur Isten, szent Fiában az Ur Jésus Christusban, szent Lelkének általa, hogy áldottak legyetek házatokban, és házatok kívül, minden dolgokban és tselekedetekben, földön és mennyen. Amen.

*Deus semper p.
Co. nā. Alim.
Bikajghat lli*

A' SZ. H A Z A S S A G R O L, E S
a' meg-házassult személyeknek
meg-esküttetésekről.

K E Z D Ó B E S Z E D.

Atyának, és Fiunak, és szent Léleknek nev: &c.

C hristus Jésusnak ártatlan vérével meg szenteltetet hivel jelen-való Keresztyének, minek-előtte a' szent és tiszteltes Házasságra menő személyeket, edgymáshoz való tiszta és szent szeretetekről esküvéssel meg-petsétlet vallás tétel által öszve adnánk, az Anyaszentedgyháznak méltó rendelése, és a' keresztyén jó szokás szerént, edgy avagy két kérdésimre való feleleteket halljátok és értsétek-meg, hogy jó bizonyági lehessetek annak, hogy ők az ő Házasságokat a' nagy Isten

Isten törvénye szerént kezdették, és ugy-is akarják véghez vinni.

Szollitsa, meg a Prädikátor a Völegént mondván:

Jó atyámfia István uram, semmit én abban nem kételkedem, hogy te szabados személy vagy, és e jegybéli társodat igaz szível szereted, de hogy nyilvánban legyen az, mind én előtttem s mind e jelen való bősületes személyek előtt.

Azt kérdelek tőled, a szerént pedig a hit szerént kérdelek, a melly hit által az Atya mindenható Ur Istentől örök életedet várod az Ur Jesus Christusban, más élő személynek e kívül a Sára kívül, a szent házasságra hitedet és kezdet adtadé, avagy nem adtad? Felelet; Nem adtam.

Protestállyon a Prädikátor, s mondgya: Ezt hallya kegyelmetek.

II. Azt kérdelek tőled, szeretedé tiszta szívből ezt a Sárát az Istennek törvénye szerént, avagy nem? F. Szeretem.

Protestállyon a Prädikátor: Ezt hallya kegyelmetek.

III. Azt kérdelek tőled, hozzád veszedé holtig való házastársul ezt a Sárát, avagy nem? F. Hozzám veszem.

Protestállyon a Prädikátor: Ezt hallya kegyelmetek.

Annak-utánna kérdgye a leányt-is ugyan ezen kérdésekre, és ezen formán, mellyekre ha mind meg-felel, mondgya osztán a Prädikátor: E szép vallás tételteket edgymáshoz esküvéssel kell meg-erősítenetek, de mig az meg léfzen, értsétek-meg:

I. Mi legyen a szent Házasság? Kitsoda szerzette azt? Kiknek, és Mi végre?

II. Mi legyen tisztek a szent házasságbéli személyeknek.

A szent Házasság Istentől edgy férfiu és edgy aszfzonyi-állat között szereztet, el-válthatatlan, és holtig való társaság; a segítségért, a szaporodásért, és a paráznaságnak el-távoztatásáért.

Erre

Erre maga tanit bennünket az Isten, a teremtről írt könyvnek első és második részeiben, holott azt olvaslunk, hogy kezdetben Isten az Eget, és földet teremtette, és azoknak minden feregeit. Végre pedig teremtette az embert-is, mint minden églatt való állatoknak urát, és királyát, a maga képére és hasonlatosságára. Kinek eleiben hogy minden állatokat gyűjte, az-
 okat hogy meg-ésmérné az ember, és el-nevezné, nem találta-
 rék azok között társa, fele, az embernek, azt monda azért az Ur
 Isten: Nem jó embernek egyedül lenni, szerzek ő melléje segí-
 tőt, melly mindenkoron ő előttte legyen.

Genes. 2.
v. 19.

Genes. 2.
v. 18.

Almot borsáta azért Isten az Adámra, és oldala tsontyát hufostul ki-vévén, teremté abból az Evát, és fel-költvén az álómból Adamot, néki ajánlá Evát, s ezt monda, *Genes. 1. v. 28.* Gyümöltsozzetek, és sokasodgyatok, és töltsetek-bé a földet, és hajtsátok azt birodalmatok alá, és uralkodgyatok az tengernek halain, az egnek röpöső madarain, és ez földön tsuszó mászo minden állatokon; Melly szavára Istennek Adám igen meg-örüle, és mint edgy ugyan halá-ado köszönettel vallást tön, Istennek reá való jó gondviseléséről, s monda: Immár találtam hozzám hasonló társat, ki az én tsontomból való tsont, és testemből való test, ezért ember el-hadgya Attyát és Annyát, és ragaszkodik feleségehez, és léfzenek edgy testé.

Genes. 2.
v. 23. 24.

A házasságot azért önnön maga, a ditsőséges Sz. Háromság Ur Isten szerzette, nem angyal sem ember. Mostanis bizony tsak Istentől vagy az, hogy az idegen vérből való, úgy meg-szeretik edgy-mást, hogy kívánának holtig edgyütt élni, Azért
 mondgya bölts Salamon: A ház és gazdagság szüleinktől adat-
 tatnak, az okos és eszes házastárs pedig Istentől adattatik. Igen jól tudta a nagy Abraham Patriárcha ezt, azért borsátá il-
 lyen oktató beszéddel Eleázárt az ő Udvar-biráját a Rebekaért
 Mesopotamiában: Az Ur (ugy-mond) a menynek Istene, ki en-
 gemet ki-hozot az én Atyámnak házából, el-borsáttya az ő
 angyalat előttem, hogy hozz az én fiamnak feleséget, Hogy ha

Genes. 24.
v. 7.

C 3

nem.

Quid sit?

nem akar a' leány te veled el-júni, hitedet meg-mentetted. Jól tudták Labán és Batthuel-is, mert hogy meg-hallák Fleázár farságának okát, mondának néki: Az Urul vagyon e' dolog; nem mondhatunk ellened vagy jót vagy gonoszt; Imé a' Rebeka te előtted vagyon, vegyed, meny-el, és legyen felesége, a' te Urad fiának, a' mint az Ur el-végezte.

Genes. 24.
v. 50.

adon Gosh'ly!

Az Isten hja azért segítsegi minden a' ki házasulni akar, úgy léfzen szerentsés és áldot házasága: Hogy pedig sokaknak pokol házaságok, attul vagyon, hogy avagy testi bujjaságon, avagy egyéb disztelen uton kezdik házaságokat, nem az Isten nevét segítsegi való híváson. Isten a' házaságot edgy Férfi, és edgy Afzönyiallat közöt szerzette. Isten szerzése ellen való dolog azért, edgy Férfiúnak edgyfzer f-mind két f-három feleségének lenni. Es leg elsőben-is az átkozot Kain nemzetiségéből való pogány Lamek kezdé-el a' két feleség vévést, kinek gonosz példáját, követték ugyan az szentek-is némellyek, mert Jákob Patriárcha két feleséget vén, edgyfzer f-mind Rachelt és Laét. Dávidnak-is fokban vóltanak feleségei, Salamonnak pedig tsak Királyi nemből-is hét százan vóltanak. De nem jávallotta Isten, ezeknek tselekedeteket, mert Sz. szerzése ellen való dolog vólt. Első vége a' szent házaság szerzesnek a' segítsegi, második a' szaporodás, hogy az által az emberi nemzet mind meg-tartatnék, mind pedig tiszteséges ágyon szaporodnék. Mert Isten nem ug' teremtetten az embereket, mint az Angyalokat, kiket edgyfzer f-mind teremtetten, és noha fokban el-estének közzülők, de a' mi az ő nemeket illeti, sem fogynak, sem szaporodnak ők, nints-is a' házaságnak ő köztök semmi helye; de embert tsak edgyet teremtetten elsőben, az után másikat, és a' kettő által származtatva e' temérdeki fokaságu embereket Isten.

Matt. 22.
v. 30.

Harmadik vége pedig az paráznaságnak el-

távoztatása; 1. Cor. 7. 2. *Paraznaság*

Nézte végezetre tickosképpen a' szent házaságban Isten az ő szent

*Quo fine se
constituit?*

ő szent Fiának az Ur Jesus Christusuak az Anyaszentedgyházzal való edgyesülését-is, azért mondgya szent Pál: Mysterium, &c. Ephes. 5.

Ez tiszteletes okokra nézve, nem egyebet mondhatunk a' szent házaság felől, hanem a' mit szent Pál Apostol mondott vólt. Heb. 13. v. 4. *De a' házaság a' szentek között*

Fördögi practica azért a' házaságot tiltani mint fertelmef-seget akar melly rendtől-is. 1. Tim. 4. v. 3. *De a' házaság a' szentek között*

II. Ertsetek-meg azt-is immár mi legyen tiszte- tetek a' szent házaságban.

I. Tisztetek az, hogy Isten félők legyetek, hogy ő szent Felségegondot viselt rolatok, és az ő szent szerzésére-is, a' szent házaságra, méltoztatot benneteket, hálá-adva köszönnyétek azt ő néki; úgy terjeszti inkább inkább ő szent Felsége-is reatok minden lelki testi áldást; Mert az Urnak szemei az igazakon, és azoknak könyörgésekre figyelmeteslek az ő fülei: De ha Isten félők nem lezték, Isten-is meg-vonnya szent áldását tőletek, és ha szontalan léfzen reggel fel-keléstek a' dolog tételre, és estve ké-
fén le-fekvéstek a' dolog tételről; mert az Urnak áldása gazdagit és a' nélkül minden munkánk haszontalan nekünk.

1. Pet. 3.
v. 13.

Psal. 127.
v. 2.

Prov. 10.
v. 22.

II. Ha az Isten magzatokat ad, (adgyon-is pedig ő szent Felsége) azokat a' nagy Isten neve tiszteletiben nevellyétek. Azt tselekedték az szentek régenten, szent Anna, az Elkanának felesége az ő Samuelét, minelt a' tsetstül el-választá, mindgyárt az Isten Templomában adá; hogy ott lakjék, és az Isteni tiszteletben nőjjön nevelkedgyék. A' szűz Mariá-is az ő szent Fiát Jesus Urunkat gyermek-korában-is fel-vitte Hierufalemben az Innep szentelésre. Ez ő példájára int titeket-is, hogy ne tsak magatok legyetek Isten félők, hanem azokat-is Isteni felelemre szoktatlatok, a' kiket Isten tinétek ad.

1. Sam. 1.
v. 24.

Luc. 2.
v. 4.

III. Edgymást szivből szeressétek, ne tsak szinből: hogy pedig a' szeretet közöttetek nevelkedgyék naponként, edgymásnak illendő bősülletet tegyetek. Jó Atyám-fia János Uram, meg-

meg-emlekezzél arról, hogy Isten Ádámnak nem talpából vette ki az Évát, hanem oldala tsontyából; te is a' te Feleségedet ne tartsad ugymint szolgálatot pénzen vött rabodat, hanem mint életednek hűséges társát; Fejedre ne bortsáslád, sőt tisztességes félelemben tartsad, de méltó bősülettől se foszszad meg. Te is Sára a' te férjedet; mint fejedet Uradat, úgy bősülljed, hasártos engedetleniséggel haragra ne ingerlyed, hanem inkább engedelmeslen, minden tisztességes dologban szavát fogadgyad. Erre maga int Isten a' Sz. Péter Apostolnál mondván [1. Petr. 3. v. 1. s. 6.] A' férjes afzszonyok az ő férjeknek engedgyenek. Ugy ékesítették magokat régen a' szent afzszonyok, kik az Istenben reménlettenek és férjeknek engedtenek. Mint a' Sára engedett Ábrahámnak, Urának híván azt, kinek úgy vadatok leányi, ha jót tselekeztek.

A' férfiaknak Isten azt parantsollya, hogy úgy szeressék feleségeket, mint szintén önnön magokat, miképpen szeretette az Christus az ő Anyaszentedgyházát. *Ephes. 5.* Az afzszonyi-állatoktól is a' férfiak ~~hol~~ kétség nélkül bizony azt kívánja.

Job. 5.
Genes. 3. v. 19.
III. Házatokra jól visellyetek gondot, jó atyámfiai, János uram tudod azt, hogy Isten az embert úgy teremtetten a' munkára mint a' madarat a' röpülésre, és Ádámnak a' mit mondott, tenéked is ugyan azt mondgya. Az te ortzádnak veritékével egyed (ugy-mond) a' te kenyeredet, miglen bé-mégy a' földben, azért hivatalod szerént te is el-járja' te tisztetben, hogy a' restség miat az Istennek átka a' szegénység rád ne szálljon. A' mit keresz, azt ne tékozold, magad torka meg ne emészse, hanem abból tisztességes étet, itát, ruházattyát ki-szolgáltaflád házad népének, mert hitit meg-tagatta, és a' pogánynál is aláb való az, a' ki háza népérül gondot nem visel. 1. Tim. 5. v. 8. Te is Sára a' tegazda-afzszonyságodnak jól visellyed gondgyát, urad jofzágát ne tékozold ne fogyafsd, hanem inkább igen szépen takargafsd, oltalmazd, segítségére teremtetten Isten Évát az Ádámnak, te felégy uradnak rontoja, szégyenítője. Házad dolgát, a' szövést fonást,

Tit. 2. v. 4. s.
fonást, tisztatagatást ne utáld. Aluszékony, tunya, morgo, házallo, boriszak ne légy, hanem inkább minden Isteni félelemmel el-járj a' te tisztetben. De hogy mind ezeknek idvőséges bétellyesítésére segéllyen benneteket, az Ur Istent imádgjátok ő szent Felségét, s-mondgyátok: *Mi Atyánk &c.*

Fogjátok edgy más kezét; Mondgyad én utánam János Uram.

Az edgy örök Isten, a' ki Atya, és Fiu, és szent Lélek tégedet úgy segéllyen, úgy élteslen, úgy áldgyon-meg, és úgy idvőzitsen, hogy ez Sárát a' kinek kezét fogtad, tiszta szivből szereted, és az Istennek törvénye szerént holtig való házastársul hozzád veszed, minden jó és gonosz szerentséjében véle lélszsz, túrsz és szenvetdz, és tehetséged szerént jól gondgyát viseled, segited, ráplálod és oltalmazod, Isten tégedet úgy segéllyen.

Hasonlo formán esküttessék az leány-is.

Es az eskütés után tegyen intést hozzájuk a' Prædikátor, és áldgya-meg őket, mondván:

Erről a' kemény fogadástól és esküvéstől, mellyel edgy másnak ajánlatok magatokat a' szent házasságra, tellyes életetekben meg-emlekezzetek, és hogy az Ur Isten szent Lelke által arra segéllyen benneteket, hogy ennek meg-felelhessetek, igen könyörögjetekek ő szent Felségének. Áldgyon-meg pedig titeket az Atya mindenható Ur Isten, szent Fiában az idvőzítő Ur Jesus Christusban, szent Lelkének általa, ebben a' ti házasságtokban, tartsa-meg életeteket és egélségteket, nevellye szivetekben az edgy-máshoz való szent szeretet, hogy az által minden szomorú változást e' gyárlo életnek békével el-szenvedhessetek. Tegye a' ti ágyékokat gyümölszövé, hogy az Anya-szent-edgyháznak társaságában szép fiakkal, leányokkal úgy ékesködhessetek, mint a' víz mellé plántáltatot szép fa, az ő ki térjet szép zöldellő ágaival, Amen.

D

A' BI-

Psal. 1. v. 3.

A' BIRAK MEG-ESKÜTTETESERŐL.

KEZDŐ BESZED.

EZ darab országban kereftyén tiszt-viselők, *in administranda republica*, a' Birák tsak, mind várasokban, falukban; kik mellet tanátsbéli esküttek vadnak a' hely állapattya szerént, hol többen, s-hol kevesben. Tisztók a' Biráknak tsak esztendeig tart, és abban áll főképpen; hogy az ő helyében ki-ki minde- nekre jól visellyen gondot. Az Ecclesiában az igaz Isteni tiszte- letet ki-szolgáltassá, a' földes Uraknak-is minden igaságokat, avagy jussokat meg-adgya, mind szolgálatban, adózásban. Ha- lál és élet nintsen hatalmunkban, és ha valamely gonosz tévőt halálra ítélnek-is, annak nagy pénzét szerzik ki halálát a' Török uraktól, kiknek hírek és engedelmei nélkül senkit meg nem ö- lethetnek. Az igyések ha nem versengők, és meg-elégesznek a' Birák ítéletivel, igyeket nekik el-igazithattyák a' Birák, de ha pántolodók és meg-vetik a' Birák igazítását, Török avagy Ma- gyar Urakramegyen igyek, és azok igazittya ofsztan el.

Meg-esküttetnek pedig: hogy nagyobb hitelek legyen mind az Urak, s-mind az kőtség előtt, és tisztetekre-is serénnyebben vi- gyázzanak.

Azért a' Prædikátor mig meg-eskütteti az ő helyében választatot Birót, e' következen- dő Formán számlállya elő tisztit.

Tiszteletes János Uram [vagy a' mi nevelészen] Kegyelmed immár ebben a' helyben választatott fő Biro, az az, olly közön- seges tisztviselő ember, hogy mindenekre, valakik ebben a' helyben laknak, sőt a' kik tsak utakról be-térnek, és be-szállanak- is ebben a' helyben, kitsinytől fogván nagyig, esztendő ez napig, ha Isten élter, kegyelmed visel gondot közönsegeffen. Azért hirtelleg legyen az, hogy az Isten képe szállor reád, a' közönseges gondviselésben. A' miképpen azért, az Istennek élete, kegyef- sege,

sege, és igasága ki-hatott magáról az Angyalokra, emberekre, és egyéb teremtetekre, a' te életed-is hogy kegyefiségeddel, és i- gaságoddal edgyút a' te gondviselésed alatt valokra ki-terjed- gyen, önnön maga az Isten kívánnya, kell azért ebben az eszten- *psal. 82.* dőben nem tsak magadnak, hanem mint szintén magadnak ugy az alattad valoknak élned. Azoknak lelki testi javokat szintén mint magadnak ugy kell keresned. Az örök életre a' mi lelkünk *1. Petr. 1. v. 23.* az Isten igéje által születik, azzal neveltetek-is. Annak azért tisz- ta és igaz hirdetésére méltó személyt állass. A' kinek, hogy ő-is *2. v. 2.* örömmel el-járjon tisztiben, igen jól visellyed gondgyát, szál- lását, és minden táplálását ki-szolgáltassad, bősületit, tisztesé- *Gal. 6. v. 8.* gét meg-adgyad, oltalmazad. A' templomot mint Isten tisz- *Hebr. 13. v. 17.* teletinek hajlékát építsed, őrizzed. Ugy áld az Ur Isten meg te- *1. Cor. 9.* fti lelki jókkal. Három egész holnapig tisztelet-szállást ada, Obed Edom a' frigy ládának. *2. Sam. 6. v. 11.* Es az Ur Isten igen- meg-áldá érette. Szent Illyésnek szállást ada az özvegy aszszony Sareptában, *1. Reg. 17.* és ugy még álda az Isten, az ő edgy marok lisztetskéjét, és kevés olajját, hogy mind eleget tartot az, az éh- ségnek és szűkségnek idején, ugy annyira, hogy azzal élt maga az aszszony a' fia és a' szent Illyés-is; ezeket azért számlálom elő; hogy a' kik az Isten házának és annak szolgainak jóval vannak, jutalmát tselekedettyeknek soha el-nem vesztik. *Hebr. 6. v. 10.* A' földes Urak haragját szo-fogadatlanságoddal és halgatásod- dal, semmagadra, se e' helynek lakosira ne vonnyad; Az mivel nekik tartozol, igazán és idején ki-szolgáltassad, edgy szoval meg-add az Istennek az mi az Istené, az Tsászárnak-is az mi az Tsászáré.

Semmi jövedelemnek tékozloja ne légy, hanem inkább takar- gatoja, közönseges haszonnal pedig mindeneknek igaságot szolgáltass, kitsinynek, nagynak, itt lakosnak és jövevénynek.

Esküdgyél meg pedig mind ezekre, és mond- gyad én utánnam.

D 2

Az

Alert nem ha- az őh hogy e- felelték nek- ti cselekedet- vil, és a' ti fán- csagos keret- vil me- mutat- az ő ne- hez ha- tudni illik a- szolgáltató

*Parochian
Lához
utazando
szülszivel
lited.*

Az edgy örök Isten, a' ki Atya, és Fiu, és szent Lélek tégedet úgy segéllyen, úgy éltesen, úgy áldgyon-meg, és úgy idvőzitsen, hogy e' te biróságodnak tisztiben tehetséged szerént hiven és igazán el-jársz. Az Istent, a' kinek képét viseled, tisztelőd, főlőd, szent parantsolatit őrzöd. Annak igaz szolgainak, Prädikátor-nak, Schola Mesternek jó gondgyokat viseled, a' Templomot *es* éppited, földes uraidnak minden igafságokat ki-szolgáltatód; Ez helynek minden kezedben menő jóvedelmét takargatod, nem fogyatod, nem tékozlod. Minden rendbélieknek kik a' te gond-viseled alatt lésznek, kitsinnek, nagynak, itt lakosnak, jövevénynek, csak az edgy igazzal lélszész, és mindenben igafságokat ki-szolgáltatód, és ha Isten esztendődet elhozza, minden-ről igazán számot adtz. Isten tégedet úgy segéllyen.

Aldás a' Birora.

Meg-áldgyon tégedet az Atya mindenható Ur Isten, szent Fiában, az idvőzítő Ur Jesus Christusban, szent Lelkének általa legyen te veled éjjel és nappal minden te útaidban, és vezérrellyen tégedet, világosítsa az ő ditsőséges tekintet te rajtad. Tartsa-meg egédségedet és életedet, bátorítsa szivedet, és élestitse elmédet. Tegye személyedet mindenek előtt bősületesé, és adgyon hitelt beszédednek, hogy az ő segítségéből hiven el-járhass tisztetben, és az régi szent Biráckal edgyút el-vehesséd fáradságodnak jutalmát. Amen.

AZ ESKÜT TANATSOKRUL.

KEZDŐ BESZED.

A' Szömők és fülők arravalók a' főben: hogy valamit látnak, ők és hallanak, arról hirt adgyanak a' főben ülő elmének; hogy ha gonosz az a' mit ők látnak, hallanak, az egész testül el-távoztassa, ha pedig jó és hasznára vagyon a' testnek, minden úton a' testhez foglallya azt az elme. Az tiszték a' Biro mellett is a' Tanátsbéli eskütteknek, hogy valamit ők tudnak a' közönsé-

ges

ges állapot felől, vagy jó az vagy gonosz, igazán megmondgyák a' Bironak, idején pedig; Es az ő tanátsok és ítéletek mit mutat. Ha gonosz a' mit ők tudnak, annak el-kerülésében, ha jó, annak meg-szerzésében, nagy szép értelmesen eleiben adgyák a' Birónak, az után ő lássa a' Biro mit tselekeszik. A' Biro pedig és mind az egész tanáts: A' mint Isten *Exod. 18. v. 25.* a' szent Mojses által meg-hadta, serények, Isten-főlők, igazak, rút nyereségnek gyűlölői legyenek.

Azért ilyen vagy ehez hasonló formán legyen esküttetések.

Az edgy örök Isten, a' ki Atya, és Fiu, és szent Lélek, tégedet úgy segéllyen, úgy áldgyon-meg, és úgy idvőzitsen, hogy valamit ennek-utánna értesz és tudcz, hogy közönséges hasznára, avagy kárára vagyon várafunknak, (vagy falunknak) azt igazán meg-mondod a' Birónak, és a' te értelmed szerént affelől igaz tanátsodat ki-mondod, értelmes szóckal, a' mint tőled lehet. Annak-főlötte, a' kik így öket a' Biro eleiben adgyák, azoknak-is így ök igazgatásában, sem személyt, sem atyafiságot, barátságot, haragot, boszszu-állást, ajándékot, kárt vagy hasznót nem nélsz, hanem csak az edgy igazságot, és azt szolgáltatód. Es ha valahová a' Biro a' varas (vagy falu) képében el-küld, a' mit reád biznak, azt, tehetséged szerént, hiven és igazán végben viszed.

Aldás a' Tanátsbéli személyre.

Aldgyon-meg tégedet az Atya mindenható Ur Isten, szent Fiában, az Ur Jesus Christusban, szent Lelkének általa. Adgyon tenéked eszt, okosságot, és értelmet, s jó lelki-isméretet, hogy haszonnal vigyázhass, és forgolodhassál e' mi helyünkben, és valahol kívántatik, Birád mellett minden szükséges jó dologban, Amen.

D 3

A' MEG-

A' MEG-TERT BÜNŐSŐKNEK
az Ecclesiában való bé-vé-
telekről.

A Bűnben esett emberek, némellyek mind Istenhez való meg-téréseket, s-mind az Ecclesia fenyítékjéhez való engedel-mességeket vontatták, hallogatták, és néha ugyan meg-is ál-talkodnak, kiket várni köll, és inteni-is edgyszer, kétfzer, s-tób-ször-is, tudván azt, hogy tsak az Isten, a' ki bennünket magához meg-térit, és mivel ő igen várakozó, tűrő, szenvedő, *Rom. 2.* azt akarja hogy mi-is olyanok legyünk, *2. Tim. 2. v. 24.* Azért várjuk meg-téréseket, és kérjük az Istent, hogy meg-téritse őket, és lá-gyítsa nekik kemény kőszikla sziveket. A' miképpen könyörgőt Urunk, és szent István-is a' hohérokért. Ha pedig ugyan meg-nem térnek, sőt nagy botránkozására sokaknak, keményednek a' bűnben, úgy kell őket meg-átkozni; de azzal igen nagy kéte-lenség alatt kell élni, és *circumspectè*, s-el ritkán.

Nagy tudatlanság és maga gondolatlanság, bé nem venni valakit az Ecclesiában addig, míg meg nem átkoztatik. Azt Christus Urunk, sem senki az Apostolok között nem tselekedte. A' kik pedig hamar meg-térnek, és készek engedni az Ecclesia fe-nyítékjének, (mellyet mi kőre való állatásnak mondunk) az ol-lyanokat, ha igen nagy vétkesek, tartoztatni kell két s-három holnapiglan, nem azért, mint ha mi nagyobbak volnánk idvő-zitő Christufunknál, ki menten kegyelmet adott Péternek, a' kőrőst-fán meg-tért tolvajnak, hanem hogy eszében vegye an-nál-is inkább magát, és értse meg szent Dáviddal, melly igen ne-héz a' Szentek seregéből ki-esni, s-az Isten Sátorátul el-tiltatni, és intésék azzal-is, a' vigyázásra, és az Istenes Sz. életre jövendőben.

A' bé-vétellel pedig illyen formán éllünk.

Ha eleget tört immár a' bűnös az Ecclesia fenyítékjének, és tsak az vagon hátra dolgában, hogy proclamaltassék szabad-sága; meg kell kérdeni a' nevét, kitsoda? ha minden ember tud-gya-is

gya-is azt, és ha ki mondgya nevét; azt kell néki mondani: Te, azt a' nevet a' szent Kőrőstségben vőtted föl, és kötelez téged arra, hogy azt a' mindenható Ur Istent, a' kinek nevében meg-kőrőstőlköttél, tisztellyed, félyed, szent parantsolatit őrizzed; s-azonban mint esett dolgod? Meg nem emlekeztél neved alatt való kötelekségedről, és azt tselekedted, a' mellyel az Istennek szent törvényét által hágtad, paráználkodtál (meg kell monda-ni mitsoda vétet tört) mellyért e' világon ezt a' halált, vagy büntetést érdemlenéd, az Isten törvénye szerint, (a' Mojsés könyvéből citálni kell a' törvényt) a' más világon pedig az örök kárhozatot, mert, a' bűnnek soldgya az halál. *Rom. 6.* De hogy az Ur Istent akkor meg nem őlt, mikor a' bűnt törted, mint Phinees által a' pusztában paráználkodót, *Num. 25.* avagy a' kemény He-rodést, azzal kegyelmét nyújtotta ő Fölsege hozzád: hogy térj-meg, szánd és bánd-meg gonofságodat, és végy kegyelmet ha-lált érdemlett fejednek, őrócké tisztellyed azért a' mindenható Ur Istent, ez veled tört irgalmaért, kegyelméért, és igen vigyázz magadra, hogy viszsa ne térj a' förtőre többé és az okádásra, *2. Pet. 2. v. 24.* hanem tellyes életedben siraflad vétkedet, és kér-jed annak botsánattyát Istentől.

Mondgyad pedig én utánnam; Az s-i Soltárt kell előtte, halkal és értelmes szockal mondani, mellyet ő-is mondgyon. Annak-utánna, *Mi Atyánk, &c. Hiszek edgy Istenben, &c.*

Ezeknek utánna mondgya a' Prædikátor:

En-is immár az én Idvőzítőmnek az Ur Jesus Christusnak méltatlan szolgája, hirdetem bűnöd botsánattyát, s-az Istennek kegyelmét tenéked, ha igazán meg-tértél, mert a' bűnösökért jött e' világra a' Christus, nem az igazakért, *Matth. 9. v. 12. 13.* Es életére eskűzik Isten Ezechielnél *cap. 33.* hogy nem akarja a' bű-nősnek veszedelmét, hanem hogy meg-térjen és élljen.

Menny-el és többé ne vétkezzél, hogy gonoszból ne le-gyen dolgod.

Menny n-

Mennyen-ki oltán a' templomból a' *pœnitens*, és az Ecclesiához térítse beszédét a' Prædikátor, s-meg-mondgya mindennek, hogy szemrevaló hányásnak békét hadgyanak.

A' Föld ne itéllye a' földet, és a' ki áll, meg-lásssa hogy el ne esék.

A Könyörgésnek szüksége és hasznos voltát, senki eléggé ki nem mondhattya. Nem-is szükség mindennap ujjob ujjob sententiákkal, a' Paterek írásából avagy az szent írásból azt átlatni, és arra a' kőtséget úgy ingatni, (*ubi rerum testimonia adsunt, non opus est verbis.*) hanem a' mint a' mi idvőzült tudós eleink szokták vólt, ilyen formával meg-elégedhetünk a' könyörgéshez való készületben.

mi segédelmünk A' mi segédelmünk legyen az Urtul, ki teremtette mennyet és a' földet, Amen.

az Urtul Alázatos és törődelmes szível léleckel járuljunk a' mi kegyelmes Atyáknak, Istenünknek ditsóséges tekinteti eleiben, és, hogy irgalmaságot és könyörületességet találjunk, az alkalmatos időben való segítségre, könyörödjünk ő szent Főlségének ecképpen:

Örök mindenható, &c.

HALA-

HALA-ADAS ES KÖNYÖR-

GES AZ ISTENNEK MINDEN LELKI

és testi el-vótt és vejendő jó tétéményiért.

ÖRök mindenható Isten, menynek és földnek Ura, teremője, mi Urunk Jesus Christusnak ditsóséges szent Attya, Abrahamnak Isáknak, Jakobnak, s-minekünk-is, kegyelmes Istenünk : Te szent főlségednek alázatos szível léleckel nagy hálákat adunk, szent Fiadnak az Ur Jesus Christusnak nevében, minden időbéli el-vótt kegyelmes ajándékidért, lelkiekért és testi-ekért: Kiváltképpen hogy te minket örök időktől fogva az életre Christus Jesusban kegyelemből választottál, képedre és hasonlatosságodra teremtettél, Sz. Fiadnak általa meg-váltottál, örökös fiaiddá tóttél, Sz. Lelkessel az fogadot fiúságra el-petsételtél, igaz és idvőzítő isméretedre hoztál, idvősségünk és örök életünk felől bizonyosra tóttél, és ez ideiglen minden lelki, testi veszedelmektől kegyelmességedből meg-óltalmaztál, és a' te Anyaszented gyházadnak társaságában megtartottál. » Annak-okaért mind ezekért te szent Főlségednek legyen öröcké való hálá.

Viszontag Főlségednek alázatos szível, léleckel könyörgünk, Sz. Fiadnak az Ur Jesus Christusnak nevében, Sz. Léleknek vezérléséből, mindennémű kegyelmes igiretidnek, lelkieknek és testieknek rajtunk el-tel-lyesítéseért, és kérünk tégedet hogy az mi iffiuságink-

E

nak

nak bűneit, és egész életünkben való álnokságinkat, tévelygésinket, hitetlenséginket, és minden egyéb gonosz tselekedetinket, kegyelmességedből szent Fiadért bocsásd-meg: Szent Lelkednek általa a' te meg-ismért igazságodban, idvőségünk és örök életünk felől való hitünkben és reménségünkben mind végiglen tarts-meg: reánk ki-árasztot szent igédnek igaz világosságát a' mi szívéinkben és lelkünkben naponként igaz hitnek általa nevellyed, és öregbitsed.

Arazd reánk Uram Isten minden lelki, testi áldásodat, és Sz. Lelkednek általa naponként, téríts hozzád bennünket, hogy térhessünk, hogy tégedet jobban jobban ismérhessünk, felhessünk, szerezhessünk, tisztelhessünk, és mindenben a' mi fiúi és leányi engedelmességünket kedves áldozatul te szent Főlségednek bé-mutathassuk.

Otalmazz-meg Uram Isten, szomszédságinkban lévő keresztyén Országokkal, tartományokkal, várossal, falúkkal, és azokban lévő hiveddel és szolgáddal egyetemben, minden lelki és testi veszedelmektől, kiváltképpen az ördögtől, annak álnokságától, tsalárdságától, hamis tudományától, veszedelmes kísértetől, ártalmas tagaitól: jövendő veszedelmes hadaktól, háboruságtól, rablástól, dúlástól, tűztől, éhségtől, drágaságtól, veszedelmes betegségektől, hirtelen való haláltól, éghi háboruktól, veszeketől, ragyáktól, kő-esőktől, menyűtő kővektől, veszedelmes ár-vizektől, bűnben

bűnben való esztől, gonosz hirtől névtől, gyalázattól, gonosz lelki ismeretűl, kétségben való esztől, és kárhozattól.

Otalmazz-meg Uram Isten mind most, s-mind ennek utánna való időkben idegen népeknek mezszeföldről rejánk jövedelektől, közel valóknak ki-ütésektől, kártételektől és fegyverektől.

Szánd-meg Uram Isten a' te hiveidnek ennyi fok keserves nyomoruságát, gyalázattyát, romlását, és vére hullását, mellyet mind most s-mind ennek előtte való időkben nem csak az idegenek, hanem az minnen fiaink-is kémélletlenül rajtunk tselekedtenek, hogy mind az idegeneknek, mind a' mi fiainknak rajtunk vőtt győzedelmekért, a' te nagy neved ne szidalmaztasék.

Örvendeztess-meg Uram Isten bennünket, ennyi fok siralmas és rabságos esztendeink után, hatalmas gond-viseléséddel, oltalmazásoddal, szabadításoddal és békeségünknek meg-adásával.

Tarts-meg Uram Isten minden országokban, mi közöttünk-is, a' te szerelmes fiadnak vérevel megváltott kitűn seregédet és Anyaszent-edgyházadat, abban lévő fejedelmeckel, urackal, vitézlőckel, gondviselőckel, tanítóckal, és az szegény kősséggel egyetemben, a' te nagy nevednek ditsóségeért mint régenten hatalmasson meg-tartottad Egytombban, a' pusztában, Assiriában, Chaldeában Sido országban, és egyéb helyeken-is, minden kegyetlenek ellen.

"mindet is
Varasán
fal, és
szolgá
és szolgá
nepevel
egyetemben

"reánk
mezszeföldől

Uram Isten gyomlály-ki közzúlunk minden gyűlölséget, viszsa-vonást, harag tartást, boszszu-állo lelket, és ajándekozz-meg bennünket igaz értelemnek, böltseségnek, hasznos tanátsnak, erőtségnek, edgyeségnek, igaz atyafiui szeretetnek és Isteni felelemnek lelkével, hogy mind a' te nagy nevednek tisztességére és ditsőségére tartozó dolgokban, s-mind a' mi nyomorodot hazánknak oltalmazására, és meg-maradására szolgáló igyünkben edgyet érthessünk, edgyet akarhassunk, és edgy szível léleckel nagy hasznossan szolgálhassunk.

Igy tégy mi velünk mi kegyelmes Atyánk Istenünk, a' te Fiadnak a' mi Urunk Jesus Christusnak általa: hogy mi-is te szent felségednek kegyelmes gondgya viselését és oltalmazását látván, a' te nagy nevedet ditsóithessük, és nemzetségről nemzetségre te szent Felségedet, mind öröckön öröcké magasztalhassuk, Amen.

M A S

Reggeli és Estvéli Könyörgés.

U R Isten mi kegyelmes szerelmes Sz. Atyánk, ki minden állatoknak, nagyoknak és kicsinyeknek kegyelmes gondgya viselője, oltalmazója és tápláló Attya vagy: nagy hálákat adunk te szent Főlségednek, minden időbeli gondviselésedért, ez étszakai (ez máj táplálásodért) oltalmazásodért-is, szent Fiadnak az Ur Jesus Christusnak általa, Amen.

Viszontag.

Viszontag Főlségednek mint kegyelmes Atyánknak alázatosán könyörgünk, hogy mind mosts-mind ennek-utánna egész életünknek rendiben őrizz-meg, oltalmaz-meg Várasunkal, Ecclesiánkál, és házunk népével egyetemben, minden lelki és testi veszedelmektől, adgy egességet, lelki testi békeséget, és jó napot, (jó étszakát) szent Fiadnak a' Jesus Christusnak általa, Amen.

Más Könyörgés.

M Inden irgalmaságnak és kegyelmességnek Istene és Attya, hálákat adunk mi te szent felségednek, mint teremő édes Istenünknek, hogy te minket tellyes mi életünkben, és ez el-mult étszakának-is setétségében, minden fele károktul és veszedelmektől megőriztél nagy kegyelmessen, és Isteni nagy jó kedvedből ez mai napnak világosságára jutattál. Könyörgünk tenéked mint kegyelmes Istenünknek, a' te szerelmes szent Fiadnak, az idvőzítő Ur Jesus Christusnak szent nevében, hogy miképpen a' földet meg-világosítod az napnak fényével, úgy a' mi lelkünket-is világosítsd-meg a' te szent Lelkeddal, hogy valamit gondolunk szöllünk és tselekedünk, tellyes mi életünkben, s-ez máj napon-is minden te szent Felségednek neve ditsiretíre, minékünk-is lelkünk idvőtségére légyen.

Oltalmaz-meg mi kegyelmes Istenünk minket ez máj napon-is minden fele gonosz veszedelmektől: a' te őrző Angyaliddal kérünk jártas tábort mi körül-

E 3

nyúlót-

nyúlóttunk, hogy az pokolbéli ördögnek semmi kifizetési és semmi egyéb veszedelmek ne árthassanak minékünk.

Es mivel hogy haszontalan te szent Felségednek segítség és áldása nélkül minden dolgainkra a' mi reggeli fel-kelésünk: Annak-okáért kérünk tégedet, áld és szenteld-meg minden munkáinkat, és minden tselekedetünket jó szereztsés elő-menetellel tedd hasznossá.

Kérjük ezenn-is továbbá te szent Felségedet: hogy e' széles földnek minden szegelyében tarts-meg a' te Anyaszentedgyházadat, és támaszsz annak külső oltalmazására minden keresztyén országokban, és az mi meg-romlott szegény hazánkban-is Isten-felső hatalmas és győzedelmes Fejedelmeket, és azok által a' te erődnök nagyságában rontsd-meg naponként a' mi kegyetlen ellenséginket, és engedgy minékünk tsendesfeget a' mi időnkben ez földön, és édes hazánkban békeségben való meg-maradást, ugyan azon te Anyaszentedgyházadnak ajándékozz jámbor gondviselő, igaz tudományu, és szent életű bölts tanítókat, és a' kiket adtál Felséges Ur Isten, igazgassad a' te szent Lelkeddel őket, hogy a' te idvőztető szent ígédet hirdethessék a' hiveknek nagy haszonnal, és ronthassák mindenütt az ördögnek országát nagy bátorsággal.

Tenéked ajánlyuk minden irgalmasságnak Istene, mi magunkat, Fejedelmünket, várásunkat, és édes házunk népével egyetemben minden jószágunkat, és
marhán-

marhánkat. Tenéked esedezünk Ur Isten, hogy halgassd-meg a' szegény kórokat, betegeket, és minden úton járokat, kik te hozzád igaz hitnek általa buzgoszívűből fel-fohászkodnak.

Ne hadgy mi Urunk Istenünk minket a' mi sok és számtalan bűneinkért, éhséggel, haddal, sem ellenség fegyverével, sem dög halállal, és semmi egyéb nyomorúsággal felettéb meg-kesergetni; hanem tselekedgyél a' te véghetetlen kegyelmességed és Isteni jó voltod szerezte minden kegyelmességet mi velünk.

Halgass-meg mind ezekben minket oh minden irgalmasságnak Istene, a' mi Urunk Jesus Christusnak kedvéért és érdeméért, kinek te veled, és a' te szent Lelkessel ditsíret legyen, legyen ditsőség, hatalom, és birodalom, mind örökkön örökké, Amen.

M A S.

ÖRök mindenható igaz és véghetetlen kegyelmű Isten, mi Urunk Jesus Christusnak, és ő benne minden keresztyéneknek, úgy mint fogadott fiaknak kegyelmes Attya: hálákat adunk mi te szent Felségednek, minden rendbéli sok jó teteményidért, kikkel minket anyánk méhétől fogva mind ez ideiglen kegyelmessen meg-látogattál, és hogy ez el-múlt évszákának setétsége után-is, ez máj napnak világosságára egésségben és békeségben hoztál: kiért legyen áldot a' te neved mind örökké. Ez máj napon-is Ur Isten és életünknek minden idejében, szent kezeidben ajánlyuk testünket, lelkünket,

künket, várunkat, várásunkat, tellyes életünket, mind azockal az ajándékokkal egyetemben, kikkel minket Atyai jó-vóltodból meg-látogattál, és a' te igaz ígértedben bizván, ki minékünk ezt mondottad: Híj segítségül engemet a' te nyomoruságodnak idején, és én meg-szabadítlak tégedet.

Mi te szent Felségednek bűnös fiai, leányi, kik itt e siralomuak völgyében nyomorgunk, alázatosan könyörgünk mint kegyelmes Atyáknak, hogy ne vess el minket te előled a' mi bűneinkért, és ne fizess minékünk a' mi álnokságink szerént: hanem tekints a' te szerelmes Fiadnak ártatlan vére hullására, és ezért tseledgyél mivelünk kegyelmeffen.

Szánd-meg Uram Isten, és elégeld-meg immár ennyi fok időtül fogván való nyomoruságinkat, és bujdosásinkat, rettegésinket, kár-vallásinkat, vedd-el rolunk a' nagy inséget, felelmet, rettegést, bujdosást, és az ellenségnek éles fegyverét. Hiszem mi vagyunk Ur Isten a' te választott népeid, az kikért a' te szerelmes Fiadat szomorú halálra adtad, azért ne hadd el-merülni a' te kitsiny hajodat ha immár meg-váltottad.

Emeld-fel feregeknek Ura Istene a' te Anyaszentedgyházadnak Záfzloját, és ne hadgy mi rajtunk hatalmat venni az ellenségnek, és ne engedgyed a' te szent Fiadnak ártatlan vérével építettet szólódet és örökségedet prädájul és ragadományul a' kegyetlen vad kánoknak és vér-szopo farkasoknak.

Ne

Ne hadd Ur Isten országunkat-is immáron ennél tovább pusztítani, és nemzetségünket el-fogyatni az idegeneknek, kiknek minden szándékok és igyekezetek ezen vagyon, hogy minket szintén el-tóróllyenek e' földről, és a' te igaz ísméretedet tellyességgel ki-gyomlállyák közzülünk.

Támadgy-fel azért igaz ítélő Isten a' te tisztességed mellett, és fordítsd haragodat az idegenekre, kik tégedet nem ísmérnek, és nevedet segítségül nem hívják. Minékünk pedig országunkban engedgy tsendész és békeséges meg-maradást, és a' te Anyaszentedgyházadnak közöttünk adgy olly nyugodalmas szállást, hogy a' te szent ígéd mindenűt bátorságossan hirdettesék, és ez által a' te igaz ísméreted közöttünk végiglen meg-maradhaflon.

Ha az mi nagyob volt a' lelki békeséget minékünk meg-adtad, és a' te szerelmes Fiadat-is, érettünk nem szántad meg-óletni: Sockal inkább a' mi kisséb a' külső békeséget-is add-meg minékünk, hogy hazánkban, a' te szárnyaid alatt békeségben meg-maradván: jó vóltodat és igaz ítéletedet meg-ísmérvén, tégedet fiurol fiura, nemzetségről nemzetségre, dítserhefsünk és fel-magasztalhaflunk. Jó vóltodért és rajtunk való tellyesíter irgalmaságodért, a' meg-szabadulás után nagy hálákat adhaflunk; holot azt ígérted minékünk az Esaias által: ne fély semmit oh én népem, mert én meg-váltottalak tégedet, neveden hit-

F

talak

talak én tégedet, én népem vagy te. Mikoron a' vizeken által menédesz te veled lélek, és a' vizek el nem buritnak tégedet: Es mikoron a' tűzben járándasz, meg nem égettetel, és a' láng meg nem fog tégedet perlelni, mert én vagyok a' te Urad Istened.

Igy tégy mostan-is mi velünk, mi kegyelmes Atyánk Istenünk, a' te szent Fiadnak, a' mi Urunk Jესus Christusnak általa, kivel élsz és uralkodol szent Lélek Istennek edgyeségében, mostantul fogván mind öröckön öröcké, Amen.

M A S.

ÖRök mindenható kegyelmes Atya élő áldot Ur Isten, áldunk, ditsérünk, és fel-magasztalunk tégedet, a' te szent Fiaddal és szent Lelkeddal egyetemben, mind azokért a' jókért, lelkiekért, és testiekért, mellyekkel bennünket, ez oráig kegyelmessen meglátogattál. Es könyörgünk légy irgalmas és kegyelmes minden te hozzád kiálto szegény bűnösöknek minékünk-is.

Örizz-meg minket mint szemeidnek fényét, a' te szárnyaidnak árnyékában rejtse el minket. Végy körül minket a' te kiváltképpen való Atyai gondviseléssel, mint valami páissal, világosítsd meg szemeinket, ne aludgyunk-el az halálban: hogy azzal ne ditselkedhessék a' mi ellenségünk az ördög, hogy minket meg-győzött volna.

Gond-

Gondviselő Felséges Ur Isten, kinek gondviselése ki-terjed még az haj-szálla-is, még a' fű-szálla-is, még a' fészkekből le-eső veréb fiakra-is; Anyánk méhétül fogván való kegyelmes édes Istenünk, ki még akkor-is a' mi Istenünk voltál, mikor a' mi anyánk emlőjén függöttünk. Visely gondot a' te Anyaszentedgyházadnak tagjai között mi reánk-is, hogy mi-is élhessünk, a' te nagy nevednek ditsire, tisztességére, Anyaszentedgyházadnak hasznára, és lelkünknek örök idvőségére. A' te jó lelked vezérellyen egyenes úton minket, ne adgy minketse a' mi indulatinknak kezeiben, se a' mi veszedelmünkre igyekező ellenségünknek kívánságokra, meg-tsufolásokra. Adgy minékünk a' te neved tisztességére néző jó életet, hogy mi hitünket és tudományunkat életünkkel-is a' mennyire lehet követhessük, ékesíthessük: hogy a' mi gonosz életünk miat a' kívül valoktul, se a' te neved ne káromoltság, se a' szent gyülekezet ne szidalmaztassék.

Ha mikor az emberi gyarloságnak miatta valami vétekben el-esendünk, kegyelmes édes Istenünk, mint hogy igen jól tudod te azt, hogy mi a' mi természetünk szerént Angyalok nem vagyunk, hanem romlando töredékeny tserépedények, tedd alá a' te kezidet, hogy meg ne romoljunk, és emely-fel az eserből kegyelmessen, és engedgyed hogy lehessünk mi azoknak számok között való, kik a' te hatalmas Isteni erőddel hit által őriztetnek az idvőségre. Adgy

F 2

erőt

erőt egészséget minékünk a' mi tisztunkben és hivatalunkban, a' te tisztességedre való el-járára.

A' tanitokat igazgassad szent Lelkeddel, hogy közöttünk a' te szent igédet, tisztán, igazán hirdethessék. A' te mi közöttünk való Anyaszentedgyházadat, melyet szent Lelkeddel, szent igéddel gyűjtöttél, szedegettél, óltalmazd, védelmezd a' pokolbéli ördögtől, és annak minden ártalmas tagjaitól, kik ennek hamis tudománnyal, veszedelmes tévelygéssel, dögletes bálványozással, meg-vesztegetésére igyekezének. A' fő rendet birjad Isteni erőddel, hogy a' kőtség előtt keresztyéni jó életnek példájával, naponként tündökölhessenek. Szenteld-meg a' vitézlő rendet, áld-meg a' *falusi* várafi kőtséget, adgy szeretetet, edgyeséget közikbe, hogy mint edgy Christus gyülekezetinek tagjai edgy-mált szerethessék. *Falusi kőtség.*

E' mi nyomorult várafunokban lévő szent serege a' te szent Fiadnak, légyen mi tőlünk tenéked kiváltképpen való Atyai gondviselésed alá ajánlattatva. Minden szűkségekben te hozzád ohajtozo hivednek ohajtásoknak, légy az Ur Christusért kegyes meghalgato és szűkségeknek bé-telleyesítő Istene, és a' mint hogy bennünket, ez estvélre (reggeli időre) тұrhető egységben és békeségben jutattál, kiért szent neved áldassék mind örökké: Így a' holnapi napra-is (estvélre-is) juttass minden hozzánk tartozóckal egyetemben, mind testünknek, lelkünknek (mellyeket szent

kezeid-

kezeidben ajánlunk) olly egészséges ép vóltával, melyet tenéked hála-ado szível meg-köszönhecsünk szent Fiad által, a' mi Urunk Jesus Christus által, a' ki minket ecképpen tanitot imátkozni:

Mi Atyánk, &c.

ORATIO POENITENTIALIS.

ORók mindenható Isten, minden irgalmaságnak és kegyelmességnek Istene és Atya, ki a' bánatos szíveknek és meg-keseretteknek indulattyokat meg nem utálsz, tekénts kegyelmessen a' mi könyörgésünkre, és halgassd-meg hozzád kiáltásunkat.

Jól tudgyuk irgalmas Ur Isten, hogy az Izraëlt a' te népedet, midőn ellened vétkeztenek igen meg-bűntetted, de valamennyiszor hozzád tértenek, és az ő bűnöknek véget vetettenek, hozzád kiáltván kegyelmessen meg-halgattad, és minden nyavalyájokból őket ki-szabadítottad.

Mi-is nyavalyás és boldogtalan bűnös emberek, kiknek gonofsági fölylű haladgyák a' tenger fővenyinek számát. Az Izraël példája szerént te hozzád folyamodunk. Méltók nem vagyunk jóllehet kegyelmes Istenünk, hogy csak az égre-is föl-emelnénk szemeinket, sőt méltobbak volnánk arra, hogy mi ellenünk minden teremtet állatid fel-támadnának, és a' te gya-

F 3

lázatod-

lázatodért rajtunk erős boszszut állanának, mert meg-utálván felségedet, a' te ellenségednek, az bűnnek és az ördögnek, s- a' világnak szolgáltunk. Maga igen jól tudtuk, hogy te nem csak vigasztalásnak hanem boszszu-állásnak-is Istene légy: Ki még az Atyáknak bűnöket-is a' fiakban, harmad és negyed izig meg-látogatod. Tudtuk hogy az igaz-is csak alég szabadulhat-meg a' te igaz ítélő széked előtt: Sőt ha irgalmas-ságodat meg-vonszod, csak edgy élő ember sem igazulhat-meg te előtted.

Vétkeztünk Uram az ég ellen és te ellened, méltók nem vagyunk azért hogy te fiaid, sőt hogy csak szolgaid és szolgálóid-is lehessünk, holott a' te szolgálodra engedet údot lelkünk kárhozattyára, és a' te boszszuságodra térítettük.

Mentül nagyob és tsudálatosb vólt penig a' te mi hozzánk való jó-vóltod és nagy túrhető kegyességed, ki bennünket vártál és szüntelen hittál a' mi életünknek meg-jobbulására, annál iszonyub volt a' mi háládatlan szívünknek keménysége. Mert jól tudván a' te akaratodat, és a' mi köteleltségünket-is, nem csak ki nem tértünk gonofságinkból, de sőt inkább el-bizakodván, naponként bűneinket szaporítottuk; Im hol azért meg-vallyuk Felséged előtt gonofságunkat. Mi vagyunk Uram amaz gyümöltstelen fák, kik a' te kertedben haszontalan foglaltunk vólt helyt, sőt ártalmas gyümöltsöt teremtetünk, és annak-okáért meg-

meg-érdemlenénk, hogy a' te haragodnak éles fejszé-je ki-vágna bennünket tőből. Mi vagyunk amaz haszontalan szolgák, sőt amaz álnok és tékozlo szolgák, kik tudván a' te akaratodat, bé nem tellyesítettük, és annak-okáért méltók vólnánk reá, hogy kezeinket és lábainkat öszve-kötöztetvén, a' kárhozatra vetnél. Mert ugyan-is ha a' mennyei Angyalt csak hertelenséggel, és csak szándékával tött gonofságáért az égből le-vetted, és örök tűzre ítelted, ha az mi első szüléinket csak az edgy alma kostonlásért, minden maradéki-val egyetemben halálra ítelted, és ez világi nyavalyákat, betegségeket, munkákat csak az edgy vétékért eresztetted az egész emberi nemzetre, mit érdemlenénk tehát mi, kik számtalanszor vétkeztünk te ellened. Mennyin vadnak oh kegyelmes Atyánk, kik örök kárhozatra vettetenek, noha annyit nem vétkeztenek mint mi? De mivel hogy irgalmas-ságnak Istene vagy te, ki a' bűnösöknek veszedelmén nem-örülsz, hanem a' te hozzád térőknek örömeft meg-kegyelmefsz, kétségben nem esünk. A' te szent Fiad ígerte minékünk, hogy a' kik bűnünkkel meg-terhellettünk, ha te hozzád folyamadunk, minden gonofságinkból ki-tisztittatunk.

Tekints azért irgalmas Istenünk a' te Christusodat, a' mi édes közben járonkat, ki mi éretünk a' magos kőrösz-fának óltarán magát meg-áldozá, hogy a' kik bűnünkben meg-hóltunk vala, ismét fel-támadnánk ő benne.

Emle-

Emlekezzél-meg rola melly nagyban esék ő néki a' mi váltságunk, ennek azért drága érdeméért könyörűly rajtunk. Ne utály-meg Uram minket, mert te kezéd munkái vagyunk, el ne vess előled, mert vagy jók vagy gonoszok vagyunk, ugyan tsak tied vagyunk, ha te el-vetz bennünket, és előled ki kergetz hova legyünk, és kihóz hajtsuk fejünket. Fogadgy hozzád inkább oh kegyelmes Istenünk, kik nagy örömeft hozzád meg-térünk. Ha undok fertelmessék vagyunk, te meg-tisztíthatz bennünket: ha vakok vagyunk, meg-világosíthatz: ha betegek vagyunk, meg-gyógyíthatz: ha meg-hóltunk volna-is, fel-támaszthatz bennünket.

Mivel hogy nagyob a' te jó vóltod, a' mi gonofságinknál, nem tselekedhattunk mi eckoráig annyi gonofságot, kinél többet le nem moshat a' te hozzád meg-térőkben szent Fiadnak drágalátos szent vére; azért Uram noha rékozlo fiak vóltunk eddig, noha sok kintsedet, reánk bizot javaidat gonoszul el-vesztegetrük, ez világ és az ördög rabságában esvén, de a' te Sz. Lelked által, meg-esméivén bűneinket, hozzád térünk, előtted le-borulván, alázatos szível kegyelmet kérünk halált érdemlet lelkünknek.

Ne tarts azért számot Uram gonofságinkra, nézz Atyai szemmel mi reánk, Tekintsed-meg a' te szent Fiadnak drága vére hullását, és azért tselekedgyél kegyelmessen mi velünk, kinek oldalából ki-folyo vérben,

ben, mint régen Pharahot a' veres tengerben, öld-meg a' mi sok bűneinket, hogy meg-szabadulván, tellyes életünknek napjaiban szent nevedet ditsérhessük és fel-magasztalhassuk, Amen.

Estveli Imádság.

Kegyelmes Istenünk, és az Ur Christusban jó akaró édes Atyánk, ez estvének idején elődben járulván, szivünk szerint való hálákat adunk tenéked, a' te szerelmes Fiadnak a' mi közben-járó Urunk Jesus Christusnak általa; hogy te minket töb hiveid közöt, ez mái napon, ^{szent} Várasunkal, Ecclesiánkál és házunk népével egyetemben, mindennémű lelki és testi veszedelmektől, mellyeket tőled bűneinkel meg-érdemletünk volna, nagy kegyelmessen meg-óltalmaztál, és ez estvéli időre tűrhető egésségben és békeségben juttattál.

Esmérjük jó-tévő kegyes Istenünk, és előtted alázatossan meg-is vallyuk, hogy mi ez mái napon sok fele bűneinkel meg-bántottunk, mellyekért tőled nem egyebet érdemlenénk büntetésnél, de mindazáltal, mint hogy minékünk az Ur Christusban jó-akaro kegyes Atyáncká lőrtél, bűneink miat előtted el-nem futunk, hanem inkább hozzád folyamunk, és Atyai térdeidhöz alázatossan borulván, könyörgünk tenéked, hogy minden bűneinket, mellyeckel vagy tudva, vagy tudatlanul, vagy titkon, vagy nyilván, vagy szándék-

szándékból, vagy gyarłoságból Atyai kedvedet megbántottuk; Azokat minékünk az ártatlan báránynak a' mi a' magos keresztfának oltárán meg-áldoztatott Ur Jéhus Christusnak érdemes áldozattyáért kegyelmessen meg-botsáffad.

Mint hogy penig im majd a' setét éjszaka reánk következik, mellyben a' mi nappali vigyázásban megfáradt elméink az álomban el-hunnak, könyörgünk édes Atyánk, ez éjszaka-is végy Isteni gond-viselednek szárnya alá bennünket. ^{salun h. or} Őrizd-meg Váratunkat veszedelmünket szomjuhozó ellenséginknek titkon való bé-ütesetül, bé-rohanásátul, kár-tévő gyuladásnak véletlen támadásátul. Oltalmazd házunk népét, és a' mi hajlékinkban, fejeket nyugodalomra le-hajto minden keresztyén felebarátinkat, véletlen veszélytül, váratlan iszonyu betegségtül, hertelen való haláltul, az intselkedő Sátánnak veszedelmes tsalárdságátul, és minden lelki testi veszedelmektül.

Tarts-meg házunkban, és házunk táján, te tőled nekünk adatot marháinkat, gonosz embernek kár tévő szándékátul, és ragadozó kezeitül. Mi Uram, mint hogy gyarłoság alá vettetett emberek vagyunk, el aluszunk, és az érzékségek bennünk vigyázni megszűnnek, de te minden segítségre elégséges Isten, ki az Izraelnek őrizésében sem nem aluszol, sem nem szunyadozol, te vigyázz mi érettünk, te állj ^a Isti árt mi föllöttünk, mert ugyan-is ha te nem őrizendőd a' mi vá-
rasunkat,

^{lun kar} rasunkat, és minket, hejában vigyáznak a' mi szemünk. A' te hatalmas job kezeden ajánlyuk a' mi lelkünket, mellyet a' te Sz. Fiadnak drága vérével megváltottál, tenéked ajánlyuk bűnös és gyarló testünket, világi életünket, házunk népét, marháinkat, és mindenünket, valamelyeket a' te bőséges markodból áldomás gyanánt ingyen vöttünk te tőled, és valamelyeket te utánnad Sáfáru birunk ez arnyék világon. El-hittük hogy te kegyes Istenünk azokat te magadnak, és minékünk hiven meg-tartod, és mi tőlünk elveszni semmi módon nem engeded.

Tekints édes Atyánk Atyai kegyelmes szemeiddel a' szegény kórokra, betegekre, hogy őket meggyógyítsad, az Sátán késértetett szenvedőkre, hogy őket Sz. Lelkessel meg-erősítsed: a' meg-rettent lelki-ésméretűekre, és bánkodo szívékre, hogy őket megbátorítsad, vigasztallyad. Jutass Uram minket a' holnapi napra-is ép elmével, egészséges testtel, meg-újult erővel, hogy ágyunkból fel-kelvén ismét, ez te templomodban te elődben vig szível, szép sereggel fölgyűlhessünk, és tenéked a' te mi reánk való Atyai jó gond-viseledért, a' mi közbenjáró Urunk Jéhus Christus által, buzgó sziból való hálákat adhassunk. Kivel élz és uralkodol, a' Sz. Lélek Istennek edgyeségében mind öröcké, Amen.

MEDITATIO

Sancti Augustini, ad Beatam Trinitatem.

OH tellyes szent Háromság, edgy bizony Istenség, örökké áldando és imádando mennyei főltség, hatalmas teremtnök és kegyelmes gond-viselő Istenünk, mi te szent Főltségednek alázatos szolgai és szolgáló leányi, és a' te Anyaszentedgyházadnak legkisseb tagjai. Vallást téfzünk te szent főltségedről, és tisztelünk tégedet meg-érdemlet ditséretnek áldozattyával.

Hiszünk azért tégedet tellyes szível menynek földnek Ura teremtnője, ki, három személyben, teremtnő Atya, meg-válto Fiu, és meg-szentelő szent Lélek, edgy hatalmas és örökké való Isten vagy, kinek jóságod mindeneknek főlötte vagyon, böltseséged tsudálatos, tanátsod rettenetes, ítéleted igaz, gondolatid mélységek, beszéded álhatatos, tselekedeted szentséges, irgalmaságod bőséges a' meg-térő bűnösökhöz, kegyelmed véghetetlen.

Hiszünk azért tégedet, mi Istenünknek lenni, és, illetén hitből segítségül hívunk tégedet, hogy közelits mi hozzánk bűnösökhöz, és tégy minket a' te Isteni ditsőségednek lako templomává, minden fele halálos bűnőket távoztass el tőlünk, és azok helyébe mindenfele szent dolgokat és jóságos tselekedeteket plántály Ur Isten mibélénk. Örizz óltalmaz-meg bennünket szentséges kezeidnek alkotmányit, kik egyedül tsak a'

te

te Isteni kegyelmességében bizunk, és Atyai irgalmaságodban helyheztettük a' mi reménségünket. Te vagy minékünk hatalmas Istenünk, te vagy minékünk kegyes óltalmazónk, te vagy minékünk édes táplálónk, te kívülőtted nintsen minékünk más Istenünk, sem oda fől menyben, sem itt alatt a' földön. Tégedet illet azért egyedül a' ditséret, a' ditsőség, a' tisztesség, a' hálá-adás, tenéked mi, az Angyalockal egyetemben, ditséretet mondunk, ugy-mint teremtetett állatok a' teremtnőnek, ugy-mint szolgák a' mennyei Királynak. Tégedet, Atya, Fiu, és szent Lélek, három személyben edgy örök Istent, tisztelünk és imádunk: mert midőn nem volnánk, hatalmasan teremtel bennünket, a' te képedre és hasonlatosságodra, midőn bűnünk miat kárhozatra ejtenők magunkat, irgalmassan és tsudálatossan meg-váltál bennünket. Ne engedgyed azért Ur Isten, hogy ennyi jótéteményidért te hozzád hálá-adatlanok legyünk, ne szenvedgyed Ur Isten, hogy ennyi irgalmaságodra méltatlanocká regyünk magunkat. Alázatossan esedezünk mi tenéked, hogy öregbitsed mi bennünk az idvőzítő keresztényeni hitet, nevellyed az élő reménséget, gyarapítsad a' szent szeretetet, tégy minket hitünkben álhatatossacká, jó tselekedetünkben hathatossacká, hogy az igaz hit által a' te kegyességedből és irgalmaságodból juthassunk az örök életre, hogy ott, meg-látván a' te ditsőségedet, tókelleteressen imádjuk Isteni főltségedet,

G 3

det,

det, és mindnyájan, egyenlőképpen mondhasfuk ezt: Ditsótság az Atyának, ki teremtet minket, ditsótság a' Fiunak, ki meg-váltot minket, ditsótság a' szent Léleknek, ki meg-szentelt bennünket, ditsótság a' Sz. Háromság edgy Istennek.

Oh örökké imádando Isten, mig által visz minket e' halando életből az örök életre, e' mái napon és ennek-utánna-is minden időben, tenéked ajánlyuk a' mi lelkünket és testünket, látásunkat, hallásunkat, külső és belső érzékenségünket, minden gondolatinkat, és indulatinkat, beszédinket, és tselekedetinket, minden külső és belső tagjainkat, hogy azokat őrizzed hatalmas Ur Isten, éjél és nappal, sőt minden szem-pillantásban őrizzed minden gonosztul, minden botránkozástul, minden halálos bűnöktől, az ördögnek és egyéb ellenséginknek intselkedésektől, és gonosz szándékoktól. Távoztasd tőlünk elménknek fel-fuvalkodását, és öregbitsed szivünknek töredelmességét, kissebitsed kárhozatos kevélységünket, és nevelyed idvőségés alázatosságunkat. Szerezz Ur Isten mi bennünk bűneinken való keferűséget, és lágyíts hozzád a' mi kősziklához hasonló kemény sziveinket, a' mit utálsz mi bennünk, és a' mi ártalmas a' mi lelkünknek, távoztasd-el mind azokat, és az igaz atyafiui szeretetet tarts-meg és öregbitsed mi nálunk. Irgalmazz Ur Isten a' mi lelkünknek, légy kegyelmes a' mi bűneinknek, látogasd-meg a' mi erőtlenségünket, gyógyíts.

gyógyíts meg betegségünket. Könyörűly Ur Isten mi rajtunk, és tekints reánk menyből, a' te ditsótságodnak székiből, és a' mi szivünknek homályosságát a' te mennyei világosságoddal világosítsd-meg.

Kérjük Uram Isten te tőled minden bűneinknek botsánattyát, kérjük Uram Isten óltalmadat és gondviselésedet, most és ennek utánna-is minden nyomorúságinknak idején.

Oh Szent, szent, szent seregeknek Ura és Istene, nyisd-meg minékünk a' te igazságodnak kapuit, hogy oda bé-menvén, vallást tehessünk a' te szent nevednek. Im hol mi kuldufok a' te ajtódon zörgetünk, nyisd-meg minékünk Felséges Ur Isten, ki azt fogattad, hogy zörgecsünk, és meg-nyittatik minékünk. Zörgetnek a' te ajtódon irgalmas Istenünk a' mi sziveinknek buzgoságos kívánsági, és a' mi könyhullatásinkal őszve egyelttetett fohászzkodásink.

Te előtted vagyon Ur Isten minden kívánságunk, és a' mi ohajtásunk el nem rejtetet előled. Ne fordíts el azért tőlünk a' te kegyes és szent szemeidet, nyujtsd ki segítő kezeidet, és segély ki minket a' mélységes veszedelemnek örvényéből, és vigy által e' halando életnek utánna a' te örökké való hajlekodban, a' halhatatlan ditsóságára és boldogságra. Holott örvendezhessünk a' szent Angyalokkal, és az több szenteckel egyetemben.

Oh

Oh tellyes szent Háromság örökké áldando és
imádando Isten, tselekedgyed ezt mivelünk a' te szent
Nevednek ditsóságaért. Amen. ...

MA S ESTVELI KÖNYÖRGÉS.

O rök mindenható Ur fiam mi menyei szerelmes
szent Atyánk, ki az te mélyegő fölségödből az
napok munkálkodásunkra, és az éjszakák nyugodal-
munkra rendölted: Tellyes szívvel lélekkel nagy ha-
lakot adunk mi te szent fölségödnék az mi szívünk
nek buzgóságából, hogy te minket minden
ma és holnapon, így kegyelmessen
minden testi
delmekről megtestesítve
tűrhető cse- meg örökre
gős állapotban dess és beke-
remy sok jóraiddal meg látogattal, mind esze-
re mondogyuk: szent Fölségödnék legyön örök-
ké szalo halá. Ad meg ezt is kegyelmes Atyánk
Istenünk minkünk, hogy munkáinktól gonda-
inktól meg nyugorán, úgy nyertassunk meg testünk-
ben az álomtól, hogy elménk álmokozben testünkkel együtt
el ne aludgyék, hanem az te szerelmedben ébren

meg maradjon

